

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af merværdiafgiftsloven. (Renter ved for sen indbetaling af afgift).

(Løvforslaget (nr. 167) findes i tillæg A. sp. 3869, fremsættelsen i tidenden sp. 5293).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Grünbaum: Forslaget går ud på, at man skal forhøje morarenten fra $\frac{3}{4}$ pct. til 1 pct., og det hænger sammen med de manglende indbetalinger af både merværdiafgiften og kildeskatten.

For kildeskattens vedkommende er der jo også foreslået en ændring, der er til behandling for øjeblikket i skatteudvalget, og som går ud på, at procenten, der dér er $\frac{1}{2}$, sættes op til 1.

I kildeskatteloven er der imidlertid nogle ret skræppe straffebestemmelser. Det er simpelt hen ulovligt ikke at indbetale de indeholdte skattebeløb til den dato, som er angivet i kildeskatteloven, og man kan ifalde bøde og hæfte eller fængsel i indtil 2 år for ikke at gøre det. Derimod er der ikke i merværdiafgiftsloven og de andre afgiftslove en tilsvarende bestemmelse om straf, og jeg kunne tænke mig, at vi i udvalget overvejede, om man ikke i merværdiafgiftsloven skulle have en straffebestemmelse af tilsvarende karakter som den i kildeskatteloven. Men i øvrigt er vi positivt indstillet over for ministerens forslag.

Erik Hansen (Vejle amt): Jeg kan på det konservative folkepartis vegne anbefale forslaget, som vi mener er rimeligt og rigtigt.

Jens Frandsen: Jeg skal på venstres vegne kun sige, at vi kan tiltræde forslaget.

Martin Pedersen: De meget store beløb, erhvervslivet opkræver for det offentlige, er man naturligvis interesseret i går rettidigt ind, og der må derfor ikke i morarenten ligge en tilskyndelse til sløseri. Vi kan, også under hensyntagen til det stigende renteniveau, anbefale det foreliggende forslag til vedtagelse.

Ømann: Da mit partis ordfører i denne sag, hr. Aksel Larsen, er fraværende, skal

jeg indskrænke mig til kort at anbefale løvforslaget. Der kan nok være anledning til i udvalget at drøfte, om praksis udviser, at der er behov for yderligere foranstaltninger og indførelse af sådanne reaktioner, som hr. Grünbaum var inde på.

Finansministeren (Poul Møller): Jeg vil gerne takke for tilslutningen til forslaget og håbe, at den udvalgsbehandling, som jeg forstår man ønsker, må blive af kort varighed, for vi skulle jo gerne være færdige, så folketinget kan vedtage det inden samlingsens afslutning.

Med hensyn til problemet om straffebestemmelser i merværdiafgiftsloven vil jeg gerne, hvis udvalget ønsker det, undersøge, om der har været behov herfor i de næsten 3 år, vi har haft merværdiafgiftsloven. Men jeg vil gerne sige, at udformningen af den med straffebestemmelse osv. er foretaget af min højtærede forgænger. Dengang har man ikke ment, at der var behov for straffebestemmelser, så der er vel kun anledning til at drøfte dem nu, hvis erfaringerne siden har vist, at de er påkrævede.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Hanne Budtz): Efter de faldne udtalelser foreslår jeg, at lovforslaget henvises til det udvalg, som den 17. oktober 1969 nedsattes angående forslag til lov om ændring af ligningsloven m. fl. lovforslag, det såkaldte skatteudvalg. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Forespørgsel til finansministeren af Ømann, Poul Dam, Morten Lange og Aksel Larsen:

„Hvad agter finansministeren at foreslå gennemført med henblik på dels at begrænse omfanget af skatteunddragelserne, dels at inddrage skattefrie kapitalgevinster og formuestigninger under en aktiv finanspolitik?“

Ordføreren for forespørgerne (Omman): Det har vakt røre i befolkningen, at en beregning fra finansministeriet antyder et årligt skattesnyderi på 9 milliarder kr., og det er naturligvis væsentligt for den økonomiske politik, om et sådant beløb, der burde være undergivet regeringens almindelige forbrugsbegrænsende bestræbelser, klarer fuldstændig frisag med den virkning, at skatterne bliver desto hårdere for resten af befolkningen.

De meget kraftige værdistigninger på fast kapital og ejendom — et spørgsmål, som statsministeren var inde på forleden dag — som ikke bare findes på papiret, men som gøres likvide og ligeledes kan husere frit uden for det økonomiske system, frembyder et lignende problem.

Begge ting har vi anset for centrale under den nuværende valutakrise. Det er sikkert uforståeligt for befolkningen, at regeringen ikke først og fremmest retter opmærksomheden mod disse ufortjente værdier fremfor at angribe lønindkomsterne.

Det er mit håb, at denne debat kan klare begreberne.

Finansministeren (Poul Møller): Jeg vil gerne først benytte lejligheden til at takke hr. Omman, fordi han og hans parti ved denne forespørgsel giver mig mulighed for at give en redegørelse for, hvilket arbejde der er i gang inden for statsskatteadministrationen for at sikre en mere effektiv ligning.

Hr. Omman motiverede sin forespørgsel med de oplysninger, der er tilgået et af folketingets skatteudvalg, om en skatteunddragelse på 9 milliarder kr. Sådan er i hvert fald oplysningen blevet udlagt i dagspressen, selv om vi fra skattedepartementets side har videregivet alle mulige forbehold i den skrivelse, der blev sendt til folketingsudvalget vedrørende disse tals holdbarhed. Når man beskæftiger sig med skatteunddragelser, må man jo være klar over, at det drejer sig om beløb, der holdes skjult, og at der ikke findes statistikker, der finder de skjulte hemmeligheder frem. Derfor kan man ikke vide, hvor store indkomstbeløb der på denne måde går fri for beskatning.

I de senere år er der gjort flere forsøg på ad indirekte vej at regne sig frem til, hvor meget det drejer sig om, men alle disse beregninger er uhyre usikre. Man har sammen-

lignet summen af de indtægter, som skattevæsenet ansætter, med de samlede indtægter, man når frem til ved at benytte nationalregnskabets oplysninger. Det økonomiske råds formandskab lavede en sådan opgørelse for 1963, og Danmarks Statistik har for nylig ført disse beregninger frem til 1967 og 1968.

I 1963 fandt man, at nationalregnskabets oplysninger viste en samlet indtægt, der var $5\frac{1}{4}$ milliarder kr. større end skattestatistikens indtægter. I 1967 og 1968 var denne forskel steget til ca. 9 milliarder kr. Da indtægtsniveauet også er steget siden 1963, er den relative forskel nogenlunde uforandret, nemlig 12-13 pct. af indtægterne ifølge nationalregnskabet. Dette forskelsbeløb angiver imidlertid ikke skatteundragelsernes omfang. Selve beregningen af de 9 milliarder kr. er præget af en lang række usikkerhedsmomenter, som hænger sammen med, at navnlig en del af nationalregnskabets oplysninger bygger på skøn. Derfor kan man ikke vide, hvor stor en del af de 9 milliarder kr. der skyldes skatteunddragelser, og hvor meget der skyldes usikre skøn.

Det eneste, man med nogenlunde sikkerhed kan konstatere, er, at det samlede forskelsbeløb i 1967 og 1968 ligesom i 1963 udgjorde 12-13 pct. af hele befolkningens indkomst, men altså ikke, hvorvidt dette er skatteunddragelser eller ikke. Men hvad enten nu det rigtige tal er 9 milliarder kr., 8, 7 eller 6 milliarder kr., er formentlig alle i denne sal enige om, at det er for højt et tal.

Målsætningen for vort arbejde på dette område er at skabe en fuldt tidssvarende skatteadministration, der er udstyret med de fornødne beføjelser. Der skal da heller ikke herske tvivl om, at det er regeringens ønske at skabe ro om skatteforvaltningen og styrke tilliden til, at enhver skatteyder bliver korrekt og retfærdigt behandlet. I videste forstand er det et spørgsmål om retssikkerhed for den enkelte borger. Den skatteyder, der korrekt opfylder sine forpligtelser, har krav på, at han ikke kommer til at betale for meget ved, at andre unddrager sig deres skattepligt.

På den anden side hører det med til billedet, at skattevæsenet ikke alene må påse, at folk ikke unddrager sig skattepligten, men også, at ingen på grund af ukendskab til skattereglerne kommer til at betale for me-

[Finansministeren.]

get. Dette kan bl. a. ske ved en forbedret oplysnings- og servicevirksomhed over for befolkningen.

Vi står imidlertid midt i et arbejde med at rationalisere skatteadministrationen, som forespørgerne ved. Dette arbejde vil tage sin tid og kan ikke gennemføres fra den ene dag til den anden. Det er vigtigt, at dette arbejde fremskyndes. Forhastede dispositioner kan indebære en forgrovning af skattesystemet, som medfører en risiko for en svækkelse af tilliden til skattevæsenet, og som vil være til skade for retssikkerheden, og beslutninger om nye, komplicerede lovregler kan forsinke det tidspunkt, hvor skatteadministrationen kan fungere tilfredsstillende. Vi må ikke i det høje ting glemme, at de problemer, vi står over for i skatteadministrationen, i høj grad er afledt af de beslutninger, der er truffet i folketinget.

Det er skattemyndighedernes opgave at administrere skattelovene, men enhver vil sikkert give mig ret i, at der har været tilløb til at gøre skattelove såpas indviklede, at de, hvis de skulle efterleves og kontrolleres, simpelt hen ville kræve en administration, der stod i et direkte omvendt proportionalt forhold til værdien af disse skattebestemmelser.

Det høje ting har i de senere år gentagne gange beskæftiget sig med spørgsmålet om beskatningsunddragelserne — eller for at sige det rent ud: skattesnyderierne — både ved de direkte og de indirekte skatter, og det gælder såvel myndighedernes beføjelser som administrationen af dem.

Hvad angår skatte- og toldvæsenets beføjelser, tror jeg nok — og heri er alle ledende tjenestemænd, som jeg har talt med om dette problem i anledning af forespørgslen, enige med mig — at man stort set i de gældende lovbestemmelser, kontrolloven osv., har de beføjelser til at foretage skattekontrol, som er påkrævet for at gennemføre en effektiv skatte- og afgiftsforvaltning. Der er ikke til mig indgået forslag fra ligningsmyndighederne om en skærpet kontrollovgivning.

Medens beføjelserne umiddelbart kan læses ud af lovene, er forholdet et ganske andet, når vi står over for selve den administrative tilrettelæggelse. Her fastsætter loven rammer for administrationen og bemyndiger

regeringen til at udfylde disse rammer. Det, der har værdi og er det væsentlige, er at bringe forvaltningen frem til et sådant stade, at man får praktisk mulighed for effektivt at bruge beføjelserne.

Det er forståeligt, at forespørgerne er interesseret i at få at vide, hvad der sker på disse områder, og jeg er derfor glad for, at jeg hermed får lejlighed til at give en samlet oversigt over det betydelige arbejde, der er i gang, og hvis resultater i den nærmeste tid gerne skulle vise sig. Arbejdet samler sig dels om en effektivisering af ligningsadministrationen og en rationalisering af toldforvaltningen, dels om at forøge den samlede effekt i de to grene af forvaltningen ved at udbygge disses samarbejde.

Vi har her i landet en ordning, hvorefter skatteligningen i første instans foregår i kommunerne, medens det påhviler statskattemyndighederne at føre tilsyn med kommunernes ligning. Dette kan til tider vanskeliggøre en centralt dirigeret rationalisering af skatteforvaltningen. Min forgænger som finansminister har for et par år siden truffet en aftale med de kommunale organisationer om, at kommunerne skulle udbygge deres ligningsvæsen og staten udbygge sit. En finansminister har ikke mulighed for direkte at bestemme omfanget af den kommunale skatteadministration; kun for så vidt angår statsadministrationen, kan der med bevillingsmyndighedernes samtykke øves en direkte indsats.

Det kniber imidlertid — som alle i det høje ting ved — med at sikre os det tilstrækkelige personale til at leve op til kontrollovens og ligningslovens enkelte bestemmelser. Det, man arbejder med inden for kommunerne og staten, er, at man overalt i landet får et sådant personale, som har den nødvendige praktiske og teoretiske uddannelse. Derved vil man opnå, at de skatteliggende myndigheder har en faglig-administrativ indsigt at støtte sig til, så de bliver bedre rustet til at udøve de beføjelser, som lovgivningen har givet dem.

Det ligger i sagens natur, at den administration, der skal bistå ligningsmyndighederne, må opbygges på en hensigtsmæssig måde. Staten og kommunerne har tilsammen et personale på antagelig ca. 3.000 personer, der er beskæftiget med opgaver af egentlig ligningsmæssig karakter. På grund

[Finansministeren.]

af mangelen på tilgang af kvalificeret personale er det naturligt, at man først og fremmest koncentrerer sig om at dygtiggøre det, man har, og sætte det ind, hvor der er bedst anvendelse for det. Det har bl. a. også den fordel, at der bliver mindre brug for at rekruttere nyt personale i konkurrence med erhvervslivet.

Skattedepartementet har i de sidste 3 år drevet en omfattende omskolings- og uddannelsesvirksomhed for skattepersonalet. Denne omskolingsvirksomhed er en følge af den nye amtsskatterådslov, som i 1967 blev gennemført af et enigt folketing. Amtstuerne's opgaver er i årenes løb blevet færre og færre og er fortsat syndende. Efter loven skal amtstuerne og amtstilligningsinspektorerne derfor lægges sammen til de nye amtsskatteinspektorer. Man har indtil nu foretaget en omskoling af ca. 1/3 af amtstuerne's personale med henblik på at overføre dette til ligningsadministrationen, således at den del af personalet inden for statens skattevæsen, der hidtil har været optaget af oppebørselsproblemerne, som jo har været amtstuerne's opgaver, nu føres over til lignings- og kontroladministrationen. Omskolingen omfatter en teoretisk undervisning på 4 uger og en praktisk uddannelse i ligningsarbejde. Ikke alle omskolede amtstueansatte er endnu overført til ligningsarbejdet, men det vil ske, efterhånden som amtstuerne's opgaver reduceres og amtsskatteinspektorer etableres.

Der er tilrettelagt en særlig videreuddannelse af det omskolede personale i forbindelse med forvaltningshøjskolen. Videreuddannelsen belaster ikke de skattekurser, forvaltningshøjskolen normalt afholder. Denne videreuddannelse bringer personalets kvalifikationer op på et niveau svarende til forvaltningshøjskolens 2-årige skattekurser i skatteret og revision. De første 40 elever afslutter deres videreuddannelse i maj-juni i år. De næste 40 har påbegyndt videreuddannelsen, og den vil blive afsluttet i maj-juni 1971. 20 personer begynder videreuddannelsen til efteråret.

For 3 år siden begyndte man en ny grunduddannelse af personalet til amtsskatteinspektorerne. Denne grunduddannelse strækker sig over 3 år. Foruden den prakti-

ske uddannelse, eleverne får på inspektorerne, får de i alt ca. 800 undervisningstimer på opholdskurser. De første 24 elever har netop været oppe til afsluttende eksamen. De to følgende årgange, 20-30 pr. årgang, er undervejs. Vi får herved etableret en etatsuddannelse inden for statsskattevæsenet svarende til den, man har inden for toldvæsenet og trafik- og postvæsenet. Denne etatsuddannelse er baseret på forslag af et udvalg vedrørende uddannelsen inden for skatteadministrationen, som min forgænger nedsatte, og som ligningsdirektor Begtrup har været formand for.

Danmarks forvaltningshøjskole har som bekendt en 2-årig eksamensuddannelse, der hidtil er foregået på 2 hold, men nu er udvidet til 3 hold med hver 20 elever, som i det væsentlige udgøres af kommunale tjenestemænd. Under hensyn til, at kildeskatten har medført, at kommuner ikke længere opkræver indkomstskatterne, har forvaltningshøjskolen arrangeret en række omskolingskurser, således at kommunalt ansatte skattefolk, der har haft med indkrævningen af indkomstskatterne at gøre, omskoles til ligningsarbejde. Disse kurser omfatter mellem 500 og 600 kommunalt ansatte.

Det siger sig selv, at kildeskatten har præget bestræbelserne på det personale- og uddannelsesmæssige område. Ikke mindst i starten har den belastet skattevæsenet stærkt med en række opgaver, som ikke er af egentlig ligningsmæssig karakter. Men efterhånden som kildeskatten bliver indkørt, regner man med, at det vil være muligt at overføre personalet til de egentlige ligningsopgaver. Selv om kildeskatten således har stillet sine store krav, er uddannelsesvirksomheden fortsat. Uddannelsesvirksomheden har kunnet mærkes i ligningsarbejdet. Ikke alene har man skullet skaffe lærerkrafter til den teoretiske uddannelse, men navnlig den praktiske oplæring på skattekontorerne har stillet krav til det allerede uddannede personale. Man regner i praksis med, at en elev i den første tid optager lige så megen arbejdskraft, som han yder. Men resultaterne af den indsats, der er ydet både inden for staten og inden for kommunerne på dette område, vil vise sig i den nærmeste tid.

Jeg vil gerne her sige, at uddannelsesvirk-

[Finansministeren.]

somheden lover godt for fremtiden. Det har været en glæde at se personalets interesse i at dygtiggøre sig til at løse de vanskelige arbejdsopgaver, som skattevæsenet stiller dem over for, og som skattevæsenet står over for. Interessen for arbejdet gælder ikke alene eleverne, men også deres lærere og instruktører og alle, der medvirker på området. Der er ikke for mig tvivl om, at uddannelsesvirksomheden i det lange løb kan vise sig at være den måske vigtigste foranstaltning til bekæmpelse af skatteunddragelser. Når man ikke kan få det tilstrækkelige personale, så må man gøre det personale, man har, så dygtigt, at det kan klare de dem af lovgivningen betroede opgaver.

Jeg kan tilføje, at skatteuddannelsesudvalget for kort tid siden har afsluttet sit arbejde med en betænkning, hvori man foreslår en yderligere udbygning af statens og kommunernes skatteuddannelse. Betænkningen er for tiden til udtalelse hos de interesserede organisationer, herunder den kommunale forening.

Jeg mener, at det i øjeblikket må være den vigtigste opgave at få vor skatteadministration forenklet og tilpasset det nye skattesystem, vi har fået med kildeskattens gennemførelse. Med henblik herpå har jeg derfor i efteråret 1969 nedsat et udvalg med departementschef Gøtrik som formand. Udvalget har forløds behandlet en nyinddeling af landet i skattekredse; denne arbejdsopgave er som bekendt tilendebragt og en betydelig opgave dermed afviklet. Det er erkendt fra alle sider, at alle skatterådene skal have egentlig sekretariatsbistand. Det er et spørgsmål, som trænger sig stærkt på; der har netop i disse dage været ført forhandlinger med skatterådsforeningen med henblik på at fastlægge de fremtidige retningslinjer for, hvordan denne bistand skal tilrettelægges. Jeg vil hermed tilstræbe, at der sker en rationalisering af skatterådsarbejdet, således at gennemgangen af selvangivelser under de ændrede forhold, der er en følge af kildeskatten, kan virke så hurtigt og effektivt som muligt. Færre og større skattekredse med sagkyndige og effektive sekretariater vil være en umiddelbar og klar forbedring af ligningseffektiviteten, ligesom man må påregne, at etableringen af stor-kommunerne vil sikre os en mere sagkyndig

ligningseffektivitet ved den kommunale primære ligning.

Udvalget har endvidere rejst spørgsmålet om en sammenlægning af statens ligningsdirektorat og det midlertidige kildeskattedirektorat til en fælles institution og afgivet en indstilling til mig herom, og jeg har resolveret, at et sådant direktorat skal søges oprettet. Udvalget skal i øvrigt arbejde på en decentralisering af arbejdsopgaverne inden for statsskatteforvaltningen, så behandlingen af enkeltsager i videst muligt omfang flyttes fra skattedepartementet til det påtænkte direktorat eller til amtsligningsinspektorerne, eventuelt de kommunale skattemyndigheder.

Som det fremgår af, hvad jeg tidligere har sagt, er der i de sidste år sket en betydelig styrkelse af amtsligningsinspektorerne, som vil blive fortsat. Statens ligningsdirektorat og ligningsrådet har været fuldt opmærksom på den strukturændring, som er i gang, og har fulgt styrkelsen af den lokale forvaltning op med en ændret tilrettelæggelse af direktoratets administration. Ligningsdirektoratet har nedsat et rationaliseringsudvalg, der har ydet sin medvirken hertil. Ligningsdirektoratet har i disse dage foretaget en omlægning af arbejdet i direktoratets revisionsafdeling. Revisionsafdelingen har tre kontorer, som alle har været beskæftiget med enkeltsager. Nu har man fordelt arbejdet på kontorerne sådan, at to kontorer fortsat behandler enkeltsagerne, medens det tredje kontor har den vigtige opgave at koordinere den skatterevision, som nu i stigende omfang afvikles lokalt. Det er endvidere dette kontors opgave at planlægge revisionsindsatsen ud over landet, således at ligningsmyndighederne lokalt kan sætte ind på forskellige områder på den mest hensigtsmæssige måde.

Jeg skal i den forbindelse ikke lægge skjul på, at det er et problem særlig for statsskattevesenet at fastholde og tiltrække den nødvendige arbejdskraft. Det har været særlig vanskeligt at skaffe tilstrækkeligt faguddannet personale til skatterevision på grund af lønvilkårene. Vi ved jo alle, hvor mange penge der ofres på private revisorer, når selskabsregnskaber skal opstilles. Det er derfor lidt af en ynke, at staten, når man skal kontrollere disse regnskaber, ikke står med en sagligt og sagkyndigt uddannet arbejds-

[Finansministeren.]

kraft, som er i stand til at vurdere regnskaberne på samme måde som revisorerne, som har udarbejdet dem.

Selve strukturændringen af skatteadministrationen skaber en vis utryghed blandt personalet, fordi det næppe er lykkedes at tilpasse lønsystemet til de ændrede arbejdsvilkår. Disse spørgsmål kan dog næppe endeligt løses, før man har et klart billede af, hvordan den fremtidige statsskatteadministration skal se ud. Jeg er imidlertid klar over, at der her er et vigtigt problem. Vi har nu gennemført kildeskatten, og som alle ved, er administrationen baseret på anvendelsen af den moderne EDB-teknik. Denne teknik kan også tages i brug ved ligningskontrollen. Dette arbejde vil blive taget op af de centrale skattemyndigheder. Efter de erfaringer, der er indvundet i udlandet, vil anvendelsen af EDB-teknikken kunne blive et væsentligt led i styrkelsen af ligningsadministrationen. Jeg agter at søge planlægningen af denne arbejdsopgave fremmet.

Vender man sig herefter til toldadministrationen, er forholdet det, at der til behandling her i tinget foreligger et forslag til en reform af toldbehandlingen med henblik på en forenkling af denne. Gennemførelse af toldbehandlingsreformen vil betyde, at det som nævnt i bemærkningerne til lovforslaget vil blive muligt at overføre et personale på ca. 300 fra toldopgaver til afgiftskontrol.

Jeg har nu omtalt de muligheder, der er for en udbygning af skatteadministrationen, og skal herefter vende mig til samarbejdet mellem toldvæsenet og skattevæsenet, et samarbejde, der forhåbentlig i de kommende år vil få en større og større betydning, også for skatteadministrationen. Der har i de senere år mellem skattevæsenet og toldvæsenet eksisteret et snævert samarbejde med hensyn til ligningskontrollen og kontrollen med told- og forbrugsafgifter. Dette samarbejde er etableret dels på landsplan mellem statens ligningsdirektorat og direktoratet for toldvæsenet, dels på det lokale plan mellem amtsligningsinspektorerne og distrikts-

toldkammerne. Samarbejdet har bestået i, at de to kontrolmyndigheder har underrettet hinanden om konstaterede forhold, der kan have betydning for den anden parts kontroludøvelse. Forhold af betydning for de to kontrolmyndigheder vil ofte stå i forbindelse med grov regnskabsuorden. Udvekslingen af oplysninger mellem toldvæsenet og skattevæsenet sker på den ene side ved en smidig og uformel personlig kontakt mellem de implicerede tjenestemænd og på den anden side ved udveksling af egentlige indberetninger om forhold, som kan tyde på skatte- eller afgiftsunddragelse.

Jeg skal i denne forbindelse oplyse, at toldvæsenet i forbindelse med kontrolbesøg i afgiftspligtige erhvervsvirksomheder i andet halvår af 1969 opdagede 900-1.000 tilfælde af formodede skatteovertrædelser, som gav anledning til indberetning til skattevæsenet. I samme halvår har skattevæsenet sendt toldvæsenet mere end 800 indberetninger om formodede afgiftslovovertrædelser. I dette tidsrum var den egentlige merværdiafgiftskontrol ikke sat endeligt i system. En væsentlig del af arbejdstiden gik med vejledende eftersyn, og mandskabsstyrken var kun 60 pct. af det tilsigtede mål, som vil blive opnået ved gennemførelsen af den i forslag til toldlov omhandlede reform af toldbehandlingen.

Den rationalisering af toldbehandlingen, jeg nævnte før, vil åbne mulighed for en langt mere effektiv kontrol med merværdiafgiften og samtidig forøge toldvæsenets muligheder for at hjælpe skattevæsenet. Særlig og i første omgang er det min hensigt, at toldvæsenets virksomhedskontrol skal supplere og aflaste den arbejdsgiverkontrol, som ved kildeskattelovgivningen er henlagt til kommunerne, og som det er særdeles vigtigt at få så effektiv som muligt så hurtigt som muligt. Det vil nemlig være dødbringende for kildeskatten, hvis det tolereres, at indeholdte beløb forbliver i virksomhederne længere, end loven tillader. Af samme grund har jeg foreslået en forhøjelse af strafrenten for sådanne restancer, og jeg

[Finansministeren.]

vil gerne her gøre det klart, at strafrentebetaling ikke på nogen måde vil fritage de indeholdelsespligtige for deres strafansvar. Penge, der er indeholdt, er ikke virksomhedernes, men de offentlige myndigheders.

De drøftelser mellem direktoratet for toldvæsenet og statens ligningsdirektorat, som har dannet grundlag for det i dag eksisterende samarbejde mellem told- og skattemyndighederne, vil i disse dage blive genoptaget. Kontrolmyndighederne vil foretage en gennemgang og vurdering af de erfaringer, som er indvundet gennem samarbejdet i det sidst forløbne år, og på dette grundlag vil man tillige drøfte, hvorledes kontrolsamarbejdet kan udvides. Samarbejdet mellem de nævnte kontrolmyndigheder accelereres således i et til arbejds- og personalesituationen tilpasset tempo. Det vil i fremtiden medføre en stadig større effektivitet i kontrolarbejdet med moms og i ligningsarbejdet med de direkte skatter.

Med hensyn til det andet spørgsmål vedrørende beskatningen af kapitalgevinster og formuestigninger skal jeg oplyse:

I tiden siden loven om særlig indkomstskat m. v. blev vedtaget i 1958, er der ved en række senere lovændringer sket en successiv inddragelse af flere og flere formuegoder under kapitalvindingsbeskatningen. De væsentligste udvidelser skete i 1960, da fast ejendom blev inddraget under dette beskatningssystem, og i 1962, da aktier blev medtaget. Tilbage af formuegoder af betydning uden for kapitalvindingskatteområdet er, foruden privat indbo og løsøre samt almindelige parcelhuse, obligationer og private gældsfordringer, herunder pantebreve. Obligationer og gældsbreve var foreslået medtaget under kapitalvindingsbeskatningen i skattelovkommissionsforslaget fra 1948 og i forslaget fra maj 1954.

En beskatning af obligationer og gældsbreve har realkreditinstitutterne og pengeinstitutterne samt ligningsmyndighederne imidlertid af praktiske og administrative grunde ment at måtte fraråde. Dertil kommer, at provenuet antagelig ville blive ret begrænset, idet forsikringsselskabers og bankers kapitalanbringelser i disse objekter i forvejen er undergivet indkomstbeskatning i medfør af ligningslovens § 4. I spekulations- og næringstilfælde gælder ligeledes reg-

lerne om almindelig indkomstskat. Man måtte også have muligheden for et direkte provenutab for øje derved, at der måtte gives adgang til fradrag for tab på obligationer og gældsbreve, hvis man skulle beskatte gevinsterne. Endelig er der det synspunkt, som vi formentlig også må være opmærksom på, at det ville påvirke obligationernes kurser i en uheldig retning, hvis man inddrog obligationskursstigninger under en kapitalvindingskat.

Med hensyn til en eventuel skærpelse af beskatningen af de fortjenester, der allerede er omfattet af loven om særlig indkomstskat, er der antagelig fortsat overvejende politisk enighed om, at parcelhuse og sommerhuse i almindelighed skal forblive fritaget for kapitalvindingsbeskatning.

Hvad de øvrige ejendomme angår, minder jeg om, at reglerne om opgørelse af de skattepligtige fortjenester i loven om særlig indkomstskat ved ændringen af 28. november 1969 har fået forlænget gyldighed til udgangen af 1971, indtil loven om frigørelsesafgift og lovgivningen om tilbudspligt har været gældende i så lang tid, at man har et muligt grundlag for at bedømme dens virkninger. Dette indebærer, at de nuværende ejendomsbesiddere, såfremt ejendomspriserne måtte være stigende i år og næste år, vil kunne blive ramt føleligt af den særlige indkomstskat, der udskrives med 60 pct. af den skattepligtige fortjeneste. Denne beskatning ligger således nær op til den beskatning, der er sigtet på med loven om frigørelsesafgift af fast ejendom.

Der ses således ikke nu at være anledning for regeringen til at foreslå en udvidelse eller en skærpelse af kapitalvindingsbeskatningen, men regeringen vil have spørgsmålet under observation og fremsætte forslag i det høje ting i den kommende samling, hvis udviklingen skulle gøre dette påkrævet eller berettiget.

Ordføreren for forespørgerne (Ømann): Må jeg først takke finansministeren for redegørelsen. Den var jo holdt i en positiv tone, i hvert fald hvad skatteafsnittet angår, og det havde jeg sådan set ventet — både ud fra mit indtryk af finansministerens sans for borgerlig retfærdighed og fordi jeg er overbevist om, at det konservative folkeparti har hårdt brug for at vise et venligt

[Ømann.]

ansigt over for sine vælgere blandt lønmodtagerne. Dette ansigt har disse vælgere vist ikke set ret meget til i det sidste par år, og de føler sig jo med rette som den forurettede part i spørgsmålet om skattesnyderiet.

Der spores som sagt ikke nogen ulyst hos finansministeren, og viljen ser Vorherre på. Men det er vel netop det, som ikke er sket, det, som finansministeren ikke har foretaget, der må blive det afgørende, om ikke for en moralsk, så for en politisk bedømmelse af regeringens indsats på dette felt. Her har vi et område, hvor der faktisk intet nyt er sket bortset fra det, som socialdemokraterne og SF satte i værk i løbet af året 1967.

Der er her omtalt meromsens kontrolmuligheder. Det var under en hård diskussion med de nuværende regeringspartier, at det lykkedes at udforme meromsen på en sådan måde, at den kunne bruges til kontrol af de selvangivne indkomster, men vi har, som det fremgik af finansministerens redegørelse, ikke set nogen epokegørende resultater endnu af disse kontrolmuligheder, der delvis er af automatisk art, selv om disse kontrolmuligheder utvivlsomt findes.

Der er peget på de nedbrudte mure mellem toldvæsen og skattemyndigheder. Det var under den forrige regering, disse mure blev nedbrudt. Det var ligeledes under socialdemokratiets og SFs samarbejde, det besluttedes at nedlægge amtstuerne og overføre personalet til skatteligningen, og det var allerede i 1967, der blev skabt grundlag for den meget vigtige skoling og uddannelse af skattefolk.

Det er modsat denne regering, der har dekretet personaleloft, og jeg har ikke hørt noget om, at statens ligningsdirektorat eller andre lignende myndigheder er undtaget derfra. Det er under denne regering, man uden at sætte modforholdsregler ind har fjernet det revisortillæg, som uden advancementstilløkkelser var det eneste, der gjorde det muligt for statens ligningsdirektorat at skaffe sig kvalificeret arbejdskraft til kontrol og revisionsarbejde. Og det er vel endelig denne regering, der gjorde indførelsen af kildeskatten til det store, besværlige dyr i åbenbaringen, som har tjent til at sætte al skatterevision i stå. Aldrig før har

man dog oplevet, at arbejdsbesparende maskiner behøvede så megen håndkraft.

Jeg tror ikke, der kommer noget rigtigt ud af det hele, førend vi også får befolkningen interesseret i denne sag. Vel omkring 80 pct. af skatteyderne er lønmodtagere. Mange af disse kan naturligvis være usikre i dette spørgsmål, fordi de selv har snydt for småbeløb. Det er vist på sin plads at fortælle folk, at det skal dreje sig om betydelige beløb, ikke bare håndører, hvis det skal betale sig for dem at slutte sig til skattesnyderholdet. Der er virkelig penge at tjene for lønmodtagerne, måske mere end i nogen overenskomstsituation, så det er mig ubegribeligt, at arbejder- og tjenestemandsoptionerne ikke har kørt dette spørgsmål med større kraft og konsekvens. Det kan naturligvis fornærme nogle grupper at holde på, at ethvert snyderi er forkasteligt, også selv om man forklarer, at det ikke er staten, men sin uskyldige nabo, man snyder, men det er vel i bund og grund uholdbart at se passivt på, at løn- og fagpolitik forvrides, ved, at nogle lønninger beskattes og andre ikke.

Der er ingen anledning til at diskutere her — og her er jeg også enig med finansministeren — snyderiets omfang på milliarder. Måske drejer det sig om 8 milliarder kr., måske om 10 milliarder kr., der aldrig bliver fæstnet til selvangivelsen; skatten af disse penge ville udgøre hårdt sagt omkring 4 milliarder kr. Vi ved, at brede befolkningslag stønner under byrden ved at indbetale de budgetterede 16 milliarder kr. til staten. Vi ved, at byrden kunne lettes med mere end en fjerdedel — når man også tager den finansøkonomiske virkning med — hvis ingen snød. Vi ved, at finanspolitik og fornuftig forbrugsbegrænsning bliver umulige, ubrugelige midler i den økonomiske politik, når systemet er i den grad utæt. Vi kan også have en mistanke om, at disse lune snydekroner, der har en overkurs på omkring 160, måske netop er dem, der angriber valutabalancen, fordi de medgår til overordentligt og ekstraordinært forbrug.

Regeringen påstår, at den er bekymret over inflationen. Hvad denne angår, synes jeg, dagens emne er centralt. Som om der var en tanke i det, ligner skattesnyderiet på de nævnte 4 milliarder kr. i direkte uddra-

[Ømann.]

get skat temmelig meget det valutaunderskudsbeløb, som regeringen synes at lade os drive henimod. Det er ganske uforståeligt for mig, og det er det sikkert også for hovedparten af befolkningen, at regeringen i sin vånde ikke griber fat her mod skattesnyderiet i stedet for at skabe en uforsonlig modsætning til lønmodtagerne ved at starte med at angribe overenskomster og lønninger.

Det synes at fremgå af finansministerens redegørelse, at det er hans opfattelse, at meget allerede er sat i gang på dette område, at en bedre ligningskontrol nok skal vokse frem ad åre gennem uddannelse af skattefolk, idet man håber på, at ligningsfolk frigøres fra kildeskatteadministrationen og toldvæsenet, men herudover synes jeg ikke, finansministeren gav os ret meget håb om snarligt at komme ondet til livs.

Jeg er enig med finansministeren — og også med ligningsdirektørens ytringer til ét dagblad i går — om, at den mest iøjnefaldende flaskehals findes på personalefronten. Ja men så er det da dér, man må sætte alvorligt ind og pludseligt ind. Hvis en revisor til 60.000 kr. om året kan skaffe staten 600.000 kr. om året ind i retfærdige efterbetalinger, så er det vel nærmest Ebberrød bank ikke at købe så mange revisorer, som man kan skrage sammen, også selv om det skal ske ved overbud over for erhvervsliv, kommuner og hovedrevisorater, og så må man radikalt forøge uddannelsesprogrammet for nye skattefolk. Man må aflaste amtsskatteinspektorerne for en række mindre betydelige administrative opgaver og give dem specielle revisionsafdelinger, som fredes for andet arbejde. Der må endvidere sættes et spørgsmålstegn ved skatterådenes placering i hele systemet. De er naturligvis værdiløse uden udbygning med effektive sekretariater, men bliver pengene ofret rigtigt på dette felt og på denne sekretariatsopbygning, og laver man ikke dobbelt administration rundt omkring?

Den nærmeste flaskehals findes altså ikke i lovgivningen. Heri kan jeg være enig med finansministeren, ligesom jeg godt kan forstå, hvis de hårdt belastede ligningsfolk, når man har spurgt dem, ikke ønsker nye paragraffer, som de ikke kan opfylde og udfylde, fordi de så sandelig har hænderne mere end

fulde i forvejen. Men hermed være ikke sagt, at der ikke er noget at rette ved lovgivningen. Der blev her i går af VS fremlagt nogle forslag om en udvidet regnskabspligt, forøget kontrol med obligationsrenter og udbytter og formalisering af det samarbejde mellem toldvæsen og skattevæsen, som der allerede er banet vej for. Det er alt sammen udmærket, og forslagene har min sympati. Jeg kunne, hvad angår disse udenværker, føje til, at man naturligvis også skal have banker og sparekasser til at give oplysninger om samtlige rentetilskrivninger og dermed om indeståenderne i banker og sparekasser. Der skal nok være en eller anden synder imellem, selv om det er min overbevisning, at det ikke er her, det store dræt skal drages.

Men når man nu erkender, at alt ikke kan bringes i orden på én gang, og det er vel rigtigt — her er det mandskabsflaskehalsen, jeg tænker mest på — så må man finde andre veje! Jeg tror, det i vidt omfang drejer sig om at dreje folks indstilling til snyderiet, så at denne indstilling bringes i overensstemmelse med vor økonomiske virkelighed. Det drejer sig ikke længere om en uskyldig sport på niveau med at snyde en tolder for en pakke cigaretter. Skatterne er nu så høje, at det er indlysende for ethvert tænkende individ, at man direkte bedrager sin nabo, når man lader omsætningen passere uden om kasseapparatet. Den drejning finder imidlertid ikke sted, hvis man bare forlader sig på, at der nok på om på bliver lidt bedre ligning. Det forudsætter en beslutsom og pludselig indsats. Dels skal snyderiet placeres i bevidstheden som den almenfarlige forbrydelse, det åbenbart er. Det er efter min opfattelse langt farligere end tyveri over for private; så vidt jeg ved, straffes det mildere. I pionerdagenes Amerika straffede man hestetyve hårdt, fordi hesten var livsnødvendig; men det er da også livsnødvendigt for det danske samfund ikke at blive sat under administration af Den Internationale Valutafond, således som jeg har hørt trusler om. Netop på dette område består den retfærdige samfundsgængældelse vel nok i vidt omfang i at ramme snyderne på pengepungen, men der er mange typer af skattesnyderi, og så længe vi har en straffelov, der er indrettet, som den er, ja, så må der ske en sidestilling.

[Ømann.]

Finansministeren vil måske indvende, at al denne snak ikke nytter, så længe folk ved, at mandskabsindsatsen alligevel er svag. Her vil jeg gøre ministeren opmærksom på, at den danske befolkning er vel-trænet i tinning og spil og meget vel kan vurdere odds. Lad notarius publicus eller en EDB-maskine udtrække et betydeligt udsnit af retfærdige og uretfærdige, som skal have deres regnskaber endevendt. Jeg tror, man skal pege på, at metoden er anvendt med succes andre steder. Hvis skattevæsenet ikke kan fordoje alle de oplysninger, som toldvæsenet vitterligt afgiver, ja, så må man koncentrere afbenyttelsen om bestemte brancher eller lokaliteter og udnytte krydsrevisionens muligheder. Det skal hurtigt rygtes, at lynet slår ned hyppigere end tidligere, og der er her ikke tale om nogen terror; men der er tale om at afværge en terror!

Vi ved, at der i befolkningslag, som de fleste her i tinget vel ikke kender meget til, sker erhvervelser af meget kostbare forbrugs- og indbogenstande, møbler, malerier, tæpper, frimærkesamlinger og møntsamlinger. Disse ting fungerer i mange velhavende familier som inflationssikrede opsparingskonti. Når man vælger at give afkald på forrentningen, er det naturligvis i mange tilfælde, fordi anskaffelsesummerne har en noget blakket oprindelse. Naturligvis skal man se på kundekonti i de forretninger, hvor disse ting erhverves; naturligvis skal man om fornødent have adgang til dagligstuerne og se, hvad der hænger på væggen. I samme miljøer trives byttehandler uden om skatteregnskabet, maskerede udlodninger over aktieselskabers omkostningskonti. Hvad disse aktiver angår, tror jeg, tiden er inde til at kræve, at de også skal op på selvangivelsens formuerubrik.

Alt dette er midler, som jeg tror på forbavsende kort sigt vil kunne højne skattemoralen til gavn for valutakassen, men der findes ét middel, som er endnu mere probat og hurtigt virkende. Socialistisk folkeparti har for godt 3 ugers tid siden skrevet et, tror jeg da, venligt brev til finansministeren og opfordret ham til to foranstaltninger, som vi mente ville have mening og gøre nytte netop i den nuværende økonomiske situation, nemlig at gennemføre dels en valutareform, en revaluering kunne man kalde

det, så at 1 krone får den værdi, som en 10-krone nu har — det ville spare en kolonne i mange bogholderier og få folk til igen at bukke sig efter en tabt 10-øre — dels naturligvis i forbindelse hermed at foretage en pengeombytning; så kunne vi få nogle kønere pengesedler — det var vel ikke af vejen — men vi kunne også ved en ombytning og registrering af samtlige pengeværdier, fordringer og pantebreve få interessant ting frem, ganske som man gjorde den 23. juli 1945. Vel, regeringen har ikke benyttet denne idé. Bestræbelserne for at bekæmpe skattesnyderiet har altså deres grænser. Jeg er klar over, at der kræves visse forberedelser; men der kræves ingen forberedelser til at træffe beslutninger.

Vor forespørgsel har en anden afdeling, og hvad denne afdeling angår, vedrørende værdistigningerne, er jeg knap så tilfreds med finansministerens holdning og tone. Jeg hæftede mig forleden dag meget ved statsministerens krigserklæring over for inflationen. Jeg rørtes over hans skildring af, hvilken skade inflationen forvoldte lønmodtagerne. Her er jeg ganske enig med statsministeren; også rørende enig, når han føjede til, at de grupper, som har haft den største varige fordel af inflationen, er besidderne af jord og fast kapital, som har kunnet opnå betydelige værdistigninger. Men enigheden hørte unægtelig op, da statsministeren dernæst konkluderede, at derfor skulle lønmodtagerne nu betale. Jeg må sige, der blev kun lidt af det rørende tilbage.

Skattesnyderierne skal andre jo betale, og på samme måde ligger det med de værdistigninger, som statsministeren så rigtigt er opmærksom på. De kommer ikke ud af den klare majhimmel. Andre skal betale dem og finansiere dem. Højere jordpriser understøtter tendenser til forhøjet omkostningsniveau, mulighederne for oppresning af byggepriserne skaber en inflationsbefængt branche, som vi ved er af stor økonomisk vægt i vor samfundsøkonomi. Værdistigningerne giver rum for forøgede lånemuligheder, som atter skaber trængsel og krise på obligationsmarkedet og får renten til at stige, den rente, som i dansk erhvervsliv er blevet et ganske alvorligt omkostningselement.

Disse værdistigninger og arbejdsfrie indtægter er selv et udslag af inflationen, men samtidig er de stærkt medvirkende til, at

[Ømann.]

inflationen fortsætter. Jeg påstår ikke, at man udrydder enhver tendens til inflation, hvis man konfiskerede disse værdistigninger. Men man kan afskaffe en anelig del af de inflatoriske virkninger, og man kan gøre godt med de penge, man inddrager. I en situation, hvor skattestrømningen har nået sin yderste grænse, idet enhver stramning — det gælder indkomstskatten, og det gælder også for meromsen — vil slå over i løn- og omkostningsstigninger, burde det være en nærliggende tanke at inddrage pengene dér, hvor de findes i form af indkasserede, arbejdsfrie indtægter, som kun efter en bogstavfortolkning af grundloven kan hævdes at tilhøre andre end samfundet som helhed.

Det er ikke småpenge, der her er tale om. På 4 år, fra året 1965 til 1969, har ejerne af fast ejendom kunnet notere en stigning på 57 milliarder kr. Det er 14 milliarder om året. I forhold hertil er valutaunderskuddet på de 4 milliarder, som regeringen synes at styre imod, dog et beskedent beløb. Men jeg forstod på finansministerens svar, at regeringen ikke finder anledning til at gøre noget ved dette forhold; at man ikke beklager, at man for nogle år siden ophævede grundværdistigningsafgiften; at man ikke tænker på at indføre en beskatning af formuerne eller af fast ejendom og bruge disse ufortjente midler til gavn for det danske samfund. Det nytter ikke noget at påstå, at der her er tale om papirpenge, papirstigninger uden værdi for ejerne. Værdien er der, når stigningerne kan omskabes til menneskepenge, og det kan de, når der sker salg, eller når der optages lån med de oppustede værdier som realgrundlag.

Hvad angår skattesnyderiet, så drejer det sig måske om disse 4 milliarder, der er uden for den økonomiske politiks kontrol. Hvor meget er der tale om i forbindelse med kapitalgevinster? Hvor meget gøres likvidt pr. år og laver ukontrolleret ravage? Vel mindst et noget lignende beløb, måske en 5-6 milliarder. Med 10 milliarder uden for kontrol er der da intet mærkeligt i, at inflationen forstærkes, og at bunden slås ud af valutakas-

Jeg tror, at disse tanker har været fremme også blandt regeringens medlemmer, jeg ved, at enkelte af regeringens medlemmer har været inde på noget lignende

tidligere, men åbenbart ikke så stærkt fremme i bevidstheden, at det har givet sig udslag i nogen som helst handling, hvad jeg mener det burde have gjort netop i denne økonomiske situation. Jeg synes, at folketinget skal have en lejlighed til at udtale sig, i hvert fald om det ene og efter min mening presserende spørgsmål, spørgsmålet om skattesnyderiet; det andet spørgsmål om værdistigningerne må vi vende tilbage til i lovforslagsform. Jeg tillader mig derfor for folketinget at fremsætte et dagsordensforslag med følgende ordlyd:

„Idet folketinget opfordrer regeringen til effektivt at bekæmpe skattesnyderiet ved straks at træffe foranstaltninger, lovmæssige såvel som administrative og personalemæssige, til en kraftig styrkelse af en samordnet ligningskontrol og til at skabe grundlaget herfor gennem en valutareform med pengeombytning, går tinget over til næste sag på dagsordenen.“

Jeg skal bede om, at dette forslag indgår i de følgende forhandlinger.

Formanden: Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (se ovenfor). Jeg skal lade dette forslag til dagsorden indgå i forhandlingen.

Grünbaum: Efter min opfattelse er der virkelig gode muligheder for at opnå en effektiv skatteligning i de kommende år. Jeg synes også, at det, finansministeren har nævnt her i dag om de forskellige ting, der er sat i gang, giver grundlag for en vis optimisme.

Det er forståeligt, at mange skatteydere bliver virkelig vrede, når de i aviserne kan læse om en skatteunddragelse på ca. 9 milliarder kr. Lad så være, at et sådant tal er meget usikkert — det ved vi jo at det er. Vi ved faktisk ikke, om det er 4, 3, 2 eller 7 milliarder, der er det rigtige. Det er beklageligt, at vi ikke har en bedre statistik her i landet over disse forhold, så man kan sige noget mere sikkert om det. Det burde statistikerne, når disse spørgsmål har været drøftet i så mange år, have forsøgt at finde frem til. Men all right, selv om det måske kun skulle være 3-4 milliarder, det drejer sig om, så er det jo også et stort beløb. Jeg tror, at vi i forbindelse med momsens, der jo er en skat

[Grünbaum.]

på værditilvæksten, har fået et middel, et virkelig godt middel, også til en statistisk opgørelse af, hvad vores nationalindkomst egentlig er. Her har vi for det meste af dansk erhvervsliv en temmelig god opgørelse af de værdier, der er tale om i produktionen.

Men selvfølgelig, det afgørende er ikke en statistik, det afgørende er at få gjort skatte-ligningen så effektiv, som man overhovedet kan få den, og at indrette selve skattesystemet — det skal nemlig også med — på en sådan måde, at vi opnår den størst mulige lighed i beskatningen af borgere, der har samme reelle levevilkår, samme reelle indtægt. Det er altså ikke bare et spørgsmål om skattesnyderi, det er også et spørgsmål om skattesystem, og det er i øvrigt også et spørgsmål om de legale skatteunddragelser. Jeg tror, at en ikke uvæsentlig del af de 9 milliarder, hvis det nu er 9 milliarder, formentlig kan findes ikke som skattesnyderi, hvis man kunne finde frem til det, men som helt legale skatteunddragelser, som vi altså her i folketinget har givet skatteyderne mulighed for igennem de meget gunstige regler, vi har for bl. a. afskrivningerne. Jeg tænker ikke på det normale afskrivningssystem, men der er jo andre ting, som jeg tidligere har peget på, coasterafskrivningerne kan vi nævne som en af dem. De kaldes i folke-munde „tandlægeafskrivningerne“; det er det system, man bruger, når man har tjent 120.000 kr. og gerne vil ned på måske 40.000 kr. eller 50.000 kr., så kan man tegne andele i en coaster.

Der er desværre for mange af den slags ting. Vi har tidligere her i folketinget drøftet disse spørgsmål, og man er også i finansministeriet i sin tid gået i gang med en undersøgelse af de urimeligheder, der måtte være i forbindelse med afskrivningsreglerne. Arbejdet blev stoppet, da det pågældende afskrivningsudvalg ophørte. Jeg vil gerne bede finansministeren om at få det materiale frem. Der blev indsamlet en hel del materiale dengang, som altså ikke blev færdig-bearbejdet; det ligger ikke i færdig form, men jeg tror, det ville have interesse for os her i folketinget, bl. a. i skatteudvalget, at se på det materiale, for så vidt jeg husker, var der nogle temmelig uhyggelige eksempler.

Nu har vi forleden dag alle sammen i aviserne kunnet læse om A. P. Møller, som havde et regnskabsbrutto overskud på, var det en 450 mill. kr., men vi kunne samtidig læse i aviserne, at det meste af dette regnskabs-mæssige overskud forsvandt til afskrivninger. Det er der ikke noget skattesnyderi i, det er en legal skatteunddragelse, hvis man kan sige det; det er noget, som vi har givet mulighed for. Men det er også en ting, som indicerer, at statistikerne måske ikke har fået det hele med. Når de beregner afskrivningerne i nationalindkomsten, foregår det formentlig ud fra visse gennemsnitstal, og jeg tror, at de virkelige afskrivninger ude omkring i erhvervslivet er væsentlig højere end dem, statistikerne regner med; dér kan godt ligge både 1, 2 og 3 milliarder kr. på den konto.

Der er ikke noget at sige til, at folk bliver voldsomt irriterede, for, som også hr. Ømann var inde på, skatterne er så høje nu, at det er en forbyrdelse at begå skattesnyderi, som betyder, at andre mennesker skal betale skatten for én. Der er ikke noget at sige til, at lønmodtagerne i særdeleshed er harm over udviklingen, når man gang på gang støder på den slags eksempler og måske også selv i sit privatliv kan konstatere, at andre familier, der ikke er lønmodtagere, men som har en reelt lige så høj levestandard, har en væsentlig lavere skattebetaling. Det er sådan noget, der virker voldsomt stødende i en tid, hvor skatterne er kommet så højt op, som de er kommet og må være i det samfund, vi nu lever i.

Hvis viljen er til stede, tror jeg altså, der er muligheder, og det er der, bl. a. fordi vi har fået det lovgivningsmæssige grundlag i orden. Jeg vil gerne pege på den nye kontrollov, der kom til veje i nøje samarbejde med skatteteknikerne, med ligningsdirektorerne og med amtsligningsinspektørerne. De fik lejlighed til dengang netop at pege på, hvor de syntes man skulle sætte ind, og den nye kontrollov blev resultatet heraf.

Selv om det er lidt historie, og selv om man kan sige, at nu er det en tidligere finansminister, der gerne vil fremhæve sine egne gode gerninger, så forekommer det mig alligevel rigtigt i den diskussion, der er i dag her i landet omkring disse spørgsmål, at man lige ganske kort ridser op, hvad der dog skete i 1967. For det første fik man en

[Grünbaum.]

ganske klar hjemmel til at gennemføre de såkaldte krydsrevisioner, og for det andet fik man adgang til ud af én skatteydere regnskab at hente oplysninger om omsætningen med andre skatteydere. Det var en meget betydelig udvidelse af bemyndigelsen, idet den kom til at omfatte også ikke-navngivne skatteydere, som man jo ikke tidligere havde adgang til at forlange oplysninger om. Man fik en udvidet adgang til at gennemgå de erhvervsdrivendes regnskaber på stedet, man fik en skærpelse af kontrollen med repræsentationsudgifterne, og her er i øvrigt et punkt, hvor jeg mener en yderligere skærpelse bør gennemføres; jeg fik dengang ikke helt gennemført det, jeg gerne ville; jeg mener, at den norske ordning er væsentlig bedre end den danske. Rent administrativt er der gennemført en skærpelse af kravene til oplysninger om repræsentationsudgifterne, men jeg mener, vi kan komme væsentlig videre.

Der skete også det i 1967, at finansministeren fik bemyndigelse til at indføre standardregnskaber for de forskellige erhverv. Det er en bemyndigelse, der endnu ikke er brugt, og det er vel et af de punkter, man kan pege på, hvis man skal sige, hvor der kan sættes ind for at få en endnu bedre ligning. Finansministeren har faktisk, uden at vi behøver at ændre bogføringslove eller andet, en bemyndigelse til at sige: vi vil have de regnskaber, som skattevæsenet skal have ind, udformet på den og den måde. Ligningsrådet og ligningsdirektoratet har bevæget sig lidt i den rigtige retning for nylig, men jeg mener, at finansministeren så omgående som muligt bør tage hele det problem om regnskaberne op og dels prøve på at få gennemført krav til det almindelige, generelle regnskab, dels opstille standardregnskaber, man kan bruge inden for de forskellige erhverv.

Vi har fået merværdiafgiften, vi har fået kildeskatten, og vi har fået samarbejdet mellem toldmyndighederne og skattemyndighederne, og her skulle der egentlig være fantastiske muligheder for at gennemføre en kontrol. Noget af det, skatteligningsfolkene har savnet igennem de mange år, er jo et tal, der kan give dem omsætningen inden for en virksomhed. Det er det, man altid har sagt til os politikere: kan vi ikke få et tal,

der angiver omsætningen inden for virksomheden? Det tal har vi nu. I hvert fald når dette system er kørt ordentlig ind på EDB, må vi til enhver tid kunne trykke på en knap og få omsætningen for en hvilken som helst virksomhed her i landet på basis af merværdiafgiftssystemet. Vi har i kildeskatten en tilsvarende mulighed for på samme måde næsten til enhver tid at få den samlede udbetalte lønsum. Vi har altså her de to tal, virksomhedens omsætning og virksomhedens samlede udbetalte lønsum, og jeg tror, man vil give mig ret i, at så er man tæt inde på livet af en virksomheds virkelige forhold. Så kan der opstilles kalkuler for de enkelte områder, sådan at man i hvert fald rammer nogenlunde rigtigt. Det vil blive meget vanskeligt at snyde under de forhold.

Hvis man samtidig sætter toldvæsenets mandskab ind på den måde, som vi allerede har hørt det med de 300 mand, der bliver frigjort ved rationaliseringen, til en effektiv kontrol med virksomhedsregnskaberne og afgifterne sammen med skattemyndighederne, så mener jeg virkelig, at grundlaget for at gennemføre en meget effektiv kontrol med alle selvstændige erhvervsdrivende her i landet er meget godt.

Det er givet, at spørgsmålet om personale spiller en vældig rolle. Det var også det, jeg hørte i sin tid, når man diskuterer disse problemer. Man sagde til mig: Ja men kære ven, det er meget godt med lovgivningen, men vi har ingen mennesker til at udføre det arbejde, der skal udføres, det kan ikke nytte noget, du maser så meget på. Derfor er alt det arbejde sat i gang, og jeg tror, det ligger meget pænt med det uddannelsesarbejde. Jeg har ingen bebrejdelser til finansministeren i den anledning. Jeg synes, det er gået fint, man har fortsat det arbejde, der var sat i gang. Jeg vil kun bede om, at man sætter endnu mere kraft på det arbejde, sætter lige så meget kraft på det, som man overhovedet kan.

Her vil jeg kun pege på spørgsmålet om anvendelse af det ikke-akademiske personale og på spørgsmålet om lønpolitikken.

Vi har vel nok i for mange år hængt fast i dette, f. eks. ved amtsligningsinspektorerne, at det skulle være højt uddannede, altså akademikere, jurister, cand. polit. er, og så skulle der være nogen medhjælp. Vi bør i ligningsarbejdet i langt højere grad

[Grünbaum:] kunne inddrage folk uden en så stor uddannelse. Der er ikke nogen som helst tvivl om, at der ude omkring på kontorerne sidder mange, der er i stand til gennem en uddannelse at blive så dygtiggjorte, at de kan gøre en virkelig god indsats på det område, uden at de har en akademisk grad. Det er også det, man er gået i gang med ved samarbejdet med kommunerne og ved omskolingen af personalet fra amtstjuerne.

Her er jeg enig med hr. Ømann — formentlig også med finansministeren, det vil vi høre, når han svarer — i, at der er nogle lønproblemer, som absolut må løses. Det gælder revisorerne. Det er helt urimeligt, at vi ikke kan skaffe de revisorer til statens ligning, som skal gøre ligningen effektiv. Det mener jeg ikke vi kan tolerere. Vi må finde en løsning på det, og vi må opfordre finansministeren til meget hurtigt at finde en løsning og i hvert fald få rettet op på noget af det, som er gået skævt ved den ny tjenestemandsløve — det er jo dér, det er sket. Ved afskaffelsen af honorarerne har man ramt ind dér.

Jeg tror, vi er i den situation i dag, at ingen i virkeligheden tør gå imod, at der skal være en effektiv kontrol, og at der skal være en effektiv ligning. Det gamle ord med posekiggeriet er et forældet begreb.

Spørgsmålet om ligheden i beskatningen er imidlertid ikke kun et spørgsmål om en mere effektiv ligning, det er meget mere. Det er også et spørgsmål om skattesystemet, som jeg sagde, og om den måde, som finansministeren og regeringen forvalter hele det system på, og her kan jeg ikke rose finansministeren. Jeg vil ikke angribe finansministeren eller regeringen for ikke at have gjort det, der kunne gøres på det ligningsmæssige område i den tid, der er gået, men hvis vi ser på det rent skattemæssige område, så kan vi bl.a. se, at en af regeringens første handlinger efter sin tiltræden var, at man strøg det forslag om en skærpelse af kapitalvindingskatten, som var fremsat af den tidligere regering. Desuden

har man i forbindelse med den meget høje udskrivningsprocent for kildeskatten gennemført en betydelig lempelse, en meget betydelig lempelse i beskatningen af de store formuer, en lempelse på ca. 200 mill. kr.

Man strøg også den tidligere regerings forslag om en gradvis ophævelse af adgangen til at afskrive på såkaldt bindende kontrakt. Der er næppe tvivl om, at ikke mindst denne adgang til at afskrive på bindende kontrakt og dermed til manipulationer med afskrivningerne er blevet meget flittigt benyttet til at flytte indtægterne for de selvstændige fra skatteåret 1970 til det skattefrie år 1969.

Men noget af det værste i den aktuelle situation og noget af det, som vel svier mest til lønmodtagerne, er gennemførelsen af det skattefrie 10.000 kr.s fradrag for såkaldt overført indkomst. Jeg mener, at man her kan rette en meget kraftig bebrejdelse imod finansministeren og imod regeringen og de tre regeringspartier. Vi mener, at det er en grov tilsidesættelse af pligten til at søge gennemført en ligelig beskatning ved hjælp af den lovgivning, der står til rådighed.

Jeg tænker her på finansministerens afvisning af at benytte kildeskattelovens § 54, der kunne have sikret en mere ligelig beskatning af A- og B-skatteyderne her i landet. Det er jo ikke småpenge, det her drejer sig om, det er milliardbeløb. I det første tilfælde er det penge, der helt forsvinder ud af beskatningen; hvis vi tager de 10.000 kr. og siger, at det gælder for 250.000 selvstændige, så drejer det sig om et beløb på 2½ milliard kr., altså skattemæssigt måske et beløb på ca. 1 milliard kr. I det andet tilfælde — underligningen af B-skatteyderne — ved vi også, hvad det drejer sig om. Det drejer sig også om over 1 milliard kr. Her kommer pengene vel igen i 1971, men det er lønmodtagerne, der skal betale for denne underligning, og de skal betale nu, de skal betale i 1970.

Jeg ønsker ikke her at genoptage hele diskussionen om disse problemer, men jeg

[Grünbaum.]

vil gerne sige, at det er et groft brud; jeg synes, det er et meget groft brud på lighedsprincippet inden for skattepolitikken, som finansministeren og regeringspartierne her har begået, og jeg vil gerne spørge finansministeren: agter finansministeren at foretage sig noget for at rette denne vældige skævhed op? Der foreligger jo den mulighed, at man nu på basis af 1969-selvangivelserne, som er inde nu, er i stand til at foretage en ganske god revision af de pågældendes tidligere forskudsangivelser, hvis der i regeringen og hos finansministeren virkelig er en vilje til at rette denne skævhed op. Men findes denne vilje, er den vilje til stede? Der er næppe tvivl om, at en revision på dette område med henblik på 1970-beskatningen vil give meget store resultater. Her har finansministeren altså en chance for at vise, om han mener det alvorligt med gennemførelse af en bedre skatteligning. Lad os få den revision af B-indkomsterne, lad os få den nu, så kan regeringen formentlig spare sin bebudede momsforhøjelse, der vil lægge yderligere byrder på lønmodtagerne, men samtidig fritage de selvstændige, som i øvrigt også skal have tilskud, efter hvad man har læst i aviserne. Det mener jeg må betegnes som klassepolitik. Det er stadig væk lønmodtagerne, der må betale.

Spørgsmålet om oplysning til skattemyndighederne om beløb, der udbetales i udbytte af obligationer, mener jeg man bør tage op igen. Jeg har selv rejst det i sin tid, og ligningsmyndighederne mente ikke dengang, at den skattemæssige gevinst ved at gøre det ville stå i et rimeligt forhold til indsatsen. Men jeg synes, man skal se på det igen. Det må, hvis det gennemføres, også omfatte private pantebrevne og formentlig også udbetalte eller tilskrevne renter af enhver art. Måske burde man overveje at gennemføre en lignende ordning for obligationerne, som gælder for aktierne med 30 pct. i forlods beskatning.

Op så vil jeg gerne spørge, hvordan det går med overvejelserne vedrørende de såkaldte skattefrie millionærer. Finansministeren har tidligere givet skatteudvalget et tilsagn om at se på dette spørgsmål. Er der noget resultat af disse overvejelser?

Jeg tror også, det ville være nyttigt, om vi kunne gøre noget mere ved kontrollen med

formuerne. På det område er skattemyndighedernes beføjelser i henhold til kontrolloven ikke tilstrækkelige. Jeg vil bede finansministeren se på, hvad der eventuelt kan gøres for at effektivisere ligningen på dette punkt, altså for formuerne.

Dernæst er der spørgsmålet om straffebestemmelserne. Selve straffebestemmelserne er vel nok nogenlunde i orden med den strafferamme, der er, på fængsel indtil 2 år, men det er et spørgsmål, om ikke domstolenes praksis på dette område er alt for lempelig. Jeg tror, at en stramning af domstolenes praksis ville være ønskelig for at få slået fast, at skattesnyderi virkelig er noget, der er kriminelt. Jeg vil også rejse det spørgsmål, om man ikke burde overflytte disse bestemmelser til selve straffeloven, altså virkelig præcisere, at skattesnyderi er kriminelt, og at der bør skrives hårdt ind over for i hvert fald de grovere tilfælde.

Nu foreligger der en dagsorden fra hr. Ømann, fra SF, om pengeombytning. Mon ikke man kan sige, at pengeombytning er noget, man skal foretage, det er ikke noget man skal snakke om. Det skal komme som et lyn fra en klar himmel, det er ikke noget, man skal stå og proklamere her fra folketingets talerstol. Jeg kan da godt sige, at vi har drøftet ikke dette dagsordensforslag, som vi ikke kendte, men selve problemet i vores gruppe, og vi er sympatisk indstillet over for en pengeombytning, men vi nåede da til det resultat, at det som sagt var noget, man skulle gøre, ikke noget man kunne sige her fra folketingets talerstol; så kan der jo træffes foranstaltninger til at undgå de ubehagelige virkninger af den eventuelle pengeombytning. Men vi er som sagt sympatisk indstillet over for forslaget og også over for det, der i øvrigt står i den pågældende dagsorden.

Asger Jensen: Der har aldrig her i tinget været uenighed om, at vi burde have den mest effektive skatteligning, og det har da også været sådan, at vi fra det konservative folkeparti altid har været villig til at stemme for påkrævede ændringer i kontrolloven, men som det allerede er sagt herfra, har ligningsmyndighederne efter de sidste ændringer i kontrolloven ikke savnet lovgrundlag for en effektiv ligning; og der har ikke været behov for ændringer i lovgivning-

[Asger Jensen.]

gen i den anledning. Hvis man kunne påpege ting, der kunne gøre ligningen mere effektiv, så måtte det naturligvis tages op til en grundig overvejelse.

Som det er fremhævet ikke alene af finansministeren, men også fra andre sider, er det personaleproblemet, det drejer sig om, men her har vi jo netop hørt, hvor effektivt man sætter ind med en uddannelse for at skaffe mere kvalificeret personale, og derfor skulle man ikke synes, der var andet at gøre end at arbejde videre efter den linje, man er inde på.

Jeg kan i øvrigt helt tage finansministerens redegørelse til efterretning. Den dagsorden, der er foreslået, skal jeg ikke her tage endelig stilling til, men jeg er ligesom hr. Grünbaum forbavset over, at det er noget, man sådan kan give sig til at drøfte og så måske tænke sig, at det er noget, man til næste vinter kan gennemføre. Det forekommer i sig selv så lidet gennemtænkt, at det vel ikke er meningen, at denne dagsorden skal tages særlig alvorligt.

Jens Foged: Det er vel snart begrænset, hvad der kan komme frem af yderligere nuancer vedrørende dette problem. Jeg vil gerne takke den højtærede finansminister for redegørelsen. Jeg tror, det var rigtigt og på sin plads, at der blev givet så fyldig en redegørelse, der bl. a. illustrerer over for offentligheden, på hvilken måde man agter at gribe sagen an i den allernærmeste tid. Lad mig sige, at venstre ønsker, ligesom der er givet udtryk for det fra alle andre ordførere, en effektiv skatteligning, vi vil medvirke til gennemførelse af den bedst mulige kontrol for at opnå en sådan effektiv skatteligning. Det er dog vor opfattelse, at de gældende love, hvad der også fremgik af finansministerens tale, stort set giver rimelige muligheder for en kontrol, selv om det må erkendes, at det væsentligste er dette, at man ikke har mandskab til at gennemføre det store arbejde.

Men netop nu står vi i en helt ny situation, hvor måske bl. a. kildeskatten og dens måde at køre på helt anderledes indebærer muligheder for at kontrollere indkomsternes størrelse — noget, vi ikke har haft tidligere. Det er såvel de erhvervsdrivende som løn-

modtagerne, det her drejer sig om. Som det tidligere er påpeget af andre, giver gennemførelsen af momsens visse muligheder for at kontrollere og bedre muligheder for at kontrollere end tidligere. Endelig er det oplyst, at det samarbejde, der efterhånden er etableret mellem toldvæsenet og skattevæsenet, udbygges, således at det kan fungere bedre i fremtiden, end det har gjort tidligere.

Vi håber, at de embedsmænd, der er sat til at varetage disse kontrolopgaver og ligningsopgaver i det hele taget, må være opfindsomme nok til at revidere på kryds og på tværs på en sådan måde, at det i den offentlige opfattelse virker tilstrækkelig afskrækkende over for skatteydere, som måtte have til hensigt at forsøge ulovlig skatteunddragelse. Vi tror ganske vist ikke, at man nogen sinde opnår 100 pct.s effektivitet, men der kan nås vidt, hvis allerede vedtagne love får et administrationsapparat så stort og så effektivt, som det allerede er lagt op til. Vi tror, at alene apparatet har en præventiv virkning over for den enkelte skatteyder.

Lad mig sige det på den måde også: det er min opfattelse, at det er en rent praktisk opgave, vi står over for her, mere end det er en politisk opgave, når skattevæsenet — sagt i bred almindelighed — må sørge for, at det kommer til at køre. Det er en almindelig materiel opgave, vi står over for, og vi vil medvirke til, at det kan lade sig gøre på så betryggende en måde som overhovedet muligt.

Når dette er sagt, vil jeg dog gerne tilføje, at en af årsagerne til skatteunddragelse måske kan være de særdeles høje direkte skatter. Jeg skal ikke undlade at sige — uanset at en momsforhøjelse nu er foreslået af anden grund — at forholdet mellem de direkte skatter og de indirekte skatter nok også får nogen betydning; hvis de direkte skatter kunne holdes på et noget lavere niveau, var ønsket om at unddrage sig de direkte skatter måske ikke helt så stort; også det skulle vi se om vi kunne leve noget op til.

Vi er som sagt imod enhver form for ulovlig skatteunddragelse, og vi vil nøje følge udviklingen på det område, som den højtærede finansminister netop har udviklet for os, i håb om, at vi på den måde vil nå frem

[Jens Foged.]

til i løbet af kort tid at se, at den almindelige ærlighed bliver lidt bedre, end den har været.

Jeg lagde mærke til, at i de to indlæg, der kom fra hr. Grünbaum og fra hr. Ømann, var der en forskel i toneføringen. For hr. Grünbaums vedkommende fandt jeg, at der i højere grad lå et ansvar end i hr. Ømanns toneføring, hvilket kan forklares ved, at hr. Grünbaum som tidligere finansminister har gjort et dygtigt arbejde for, at det hele skulle komme til at gå, og har lavet et forarbejde. Det, jeg gerne ville have sagt her, er dette, at det er jo ikke en forespørgsel, der er stillet i en eller anden politisk hensigt. Det må være uden for de politiske partiers hensigt at ville slå sig for brystet og sige, at dette eller hint parti er mere retfærdigt og går mere efter retfærdighedsgrunde end andre. Alle de politiske partier er enige i denne problemstilling, og derfor finder jeg, at hr. Ømanns oplæg var lidt for hårdt og lidt for urimeligt over for den øvrige del af tinget. Det var nærmest, som om hr. Ømann ville tilkendegive, at det var den nuværende regering, der havde opfundet skattesnyderiet. Sandheden er den, at det er noget, der har eksisteret til alle tider, og at også tidligere regeringer med socialdemokratisk ledelse fra 1953 og langt fremover har haft mulighed for i disse år at udarbejde love, som i samme grad som nu kunne hindre skattesnyderi. Men man er ikke nået til punktet. Tværtimod. Jeg må næsten mene, at det, som den højtærede finansminister i dag har tilkendegivet over for folketinget, er det længste, man på noget tidspunkt er nået frem til. Når man får dette til, må jeg bruge udtrykket „at køre“, så tror jeg, at den højtærede finansminister kan blive den finansminister, der netop kan få det prædikat, at det var ham, der kom skattesnyderiet til livs.

Må jeg med hensyn til den foreslåede dagsorden udtrykke min forundring over, at pengeombytningen på den måde skal proklameres forud. Jeg tror på forhånd at kunne sige, at denne dagsorden kan vi ikke stemme for.

Helge von Rosen: Det er næsten for banalt at sige, at skattesnyderiets bekæmpelse også har det radikale venstres bevågenhed,

men det skal vel siges. Derimod kan jeg ikke istemme hr. Ømanns jammerhyl, men vil gøre nogle bemærkninger om sagen.

For mig er det evident, at skattemyndighedernes landet over er blevet mere og mere effektive år for år i en lang årrække. De har vel også samtidig stadig fået stort set al den hjemmel herindefra til kontrol, som de har bedt om. Det falder mig personlig svært at fatte, ikke at der er et skattesnyderi, der løber gevaldigt op, men at de enorme beløb for undtagne indtægter, som fremkommer ved sammenholdelse af selynggivne indtægter i alt med nationalindkomsten, skulle være realistiske blot i deres størrelsesorden, de 9 milliarder kr.

De sagkyndige peger da også på den betydelige, meget betydelige usikkerhed; der foreligger en usikkerhed, hvis størrelse de sagkyndige ikke engang tør skønne over. Størrelserne, som sammenlignes, er i virkeligheden også ganske usammenlignelige.

Der kunne muligvis fås et bedre skøn over snyderiet, hvis skattemyndighederne kunne tage et passende antal stikprøver udvalgt efter statistisk forsvarlige metoder fra hele kredsen af erhvervsdrivende samt andre skatteydere og i det omfang, hvori man undersøger, gå helt til bunds med disse stikprøver. For erhvervsdrivende betyder det en gennemgribende gennemgang af materialet på stedet, i virksomhederne, som det sker, efter hvad jeg mener at vide, med meget stor succes mange steder i udlandet. Det skulle altså være en rent statistisk bestemt undersøgelse for én gang for alle at få virkeligt hold på i hvert fald skattesnyderiet inden for de rammer, hvor der foreligger mulighed for at undersøge det. Hvis denne undersøgelse tilrettelægges med henblik på en senere statistisk bearbejdelse, kan jeg ikke se rettere, end at der må komme et materiale ud om, hvem der snyder, og på hvilke områder; hvilke poster der snydes, samt med hvilke beløb — et materiale, som må kunne erstatte gætterier med viden.

Selv denne viden vil være begrænset, men kan antagelig indkredse skattesnydergrupperne. Man vil eventuelt ved en sådan undersøgelse finde lønudbetalinger fradraget som varekøb i en erhvervsvirksomhed, posteret sådan for at spare lønmodtageren for skat — altså lønglidning på statens bekostning. I parentes bemærket vil man heraf

[Hølge von Rosen.]

forstå, at jeg er ikke enig med hr. Grünbaum i, at vi er på sikker grund igennem det, der er sket ved kildeskatten. Men medens det ligger sådan med løn, der udbetales af erhvervsdrivende og andre, som trækker det fra, så er løn, der ikke trækkes fra hos arbejdsgiveren, næppe kontrollabel. Der bliver altså områder, som ikke lader sig undersøge. Det er så de områder, der, hvis man får en fornuftig undersøgelse sat i gang og får et resultat, man mener at kunne bygge på, vil udgøre den rest, det vil være interessant at kigge på. Jeg vil sige på forhånd, at hvis den rest f. eks. skulle blive af en størrelsesorden på 4 milliarder kr., så vil jeg heller ikke tro på den, så vil det hele vise sig ikke at være overensstemmende. Men undersøgelsen af de områder, hvor man kan foretage kontrol — og det bliver hovedsagelig erhvervslivet i videste forstand — kan have stor værdi.

Det offentlige bør i hvert fald gå foran ved at starte kontrollen af lønangivelser frastat og kommune. Det kan foretages af revisionsdepartementerne. Jeg har en anelse om, at der vil komme overraskende resultater ud af det. Hvis der er tale om de enorme beløb, som blev nævnt før, de 9 milliarder kr., må det for dem, der tror på det, være evident, at et sådant skattesnyderi ikke alene ligger hos erhvervslivet, men hos hele samfundet så at sige.

Jeg er enig med hr. Grünbaum i, at vi har fået gode kontrolmidler, men jeg er ikke helt så entusiastisk med hensyn til lønangivelserne, som hr. Grünbaum er. Jeg tror faktisk ikke, at kildeskatteapparatet har betydet nogen som helst ændring, men det kan jo være mig, der tager fejl.

Til hr. Ømann: det er efter min mening betænkeligt at gå til så drastiske forholdsregler som pengeombygning på et løst grundlag. Denne kontrol beslægtet jo, som det er blevet sagt før, arbejdskraft, som vi ikke har for meget af for øjeblikket, men pengeombygningen er for øvrigt også efter de erfaringer, som vi har fra den forrige pengeombygning i 1945 — og de er endnu frisk i minde hos nogle — ganske uegnet til at finde det mest omfattende snyderi, nemlig snyderiet hos dem, der bruger pengene. Så langt kunne man altså komme dengang, at man kunne se, at dette var tilfældet. Man

kunne selvfølgelig ikke måle beløbene; men det må antages, at langt den overvejende del af penge fra snyderiet er gået til forbrug og ikke til opsparing.

Hvad angår formuerne, som hovedsagelig er det, man kunne finde ved en pengeombygning, må jeg dog sige, at hvis man virkelig ville mene, der var nogen værdi i at sætte specielt ind på dette, så var netop kontrollen af formuerne et område, hvor der kunne gøres noget effektivt, hvis man satte det helt store apparat i værk. Der er jeg altså enig med hr. Grünbaum, tror jeg, i, at sådan skal det gøres. Det andet er for upraktisk. Jeg må altså af saglige grunde afvise den idé, hr. Ømann her har fået.

Hvis en stikprøvekontrol skal gøres effektiv, altså en kontrol, som jeg nævnte før, med henblik på at få et nærmere mål for skattesnyderiet, i hvert fald på de områder, hvor det kan opnås, må det formentlig ske på bekostning af indsatsen i det løbende ligningsarbejde. Jeg vil ikke stå her på tålerstolen og foreslå noget uden at sige, at der er et „men“ derved. Men selv om jeg er opmærksom på, at dette vil lyde som et „men“ ved en sådan indsats, vil jeg dog pege på, at de erfaringer, man har fra udlandet — det er især Norge, jeg tænker på — viser, at der ikke sker nogen skade, ikke alene ikke nogen stor skade, men vistnok slet ingen skade; ved, at man foretager selv omfattende overspringelser, bare de ikke er aftalt eller på anden måde kan kendes af skatteyderne; og det er jo let at klare, idet man bare kan vedtage dem, efter at selvangivelserne er kommet ind.

De skattefrie kapitalgevinster er det andet af hr. Ømanns punkter, og hertil vil jeg sige, at samfundsskabte gevinster har det radikale venstre altid ment ikke alene burde beskattes, men inddrages af samfundet. Det er imidlertid lettere sagt end gjort praktisk at følge denne retningslinje uden på den ene side at gøre uret, og uden at der på den anden side forvoldes skadevirkninger i det økonomiske system — kort sagt kommer grus i mekanikken. Med frigørelsesafgiften gør vi jo et meget radikalt forsøg, forekommer det mig, og vi må så se, hvad det fører til i praksis.

I øvrigt mangler der ikke så meget i beskattningen af kapitalgevinster, især ikke i erhvervslivet. Parcelhusene vil jo komme til

[Helge van Rosen.]

overvejelse, når virkningerne af frigørelsesafgiften kan overses. Danmark er efter sigende et af de lande, hvor man er gået længst i kapitalvindingsbeskatningen overhovedet. Jeg tror ikke, at hr. Ømann rører ved noget ømt punkt med sin forespørgsel på dette punkt.

Hr. Ømann nævnte, at værdistigningen på fast ejendom frigøres ved belåning og derved medvirker til inflation; sådan omtrent opfattede jeg ham. Men realisationsbeskatningen hjælper jo ikke her, tværtimod kan man sige; den har jo en udbudsbegrænsende og dermed en prisforhøjende tendens i sig. Derfor tror jeg nok, at hr. Ømann er lidt på vildspor, når han vil argumentere, som han gjorde, for sin udvidelse af kapitalvindingsbeskatningen. For øvrigt tager realkreditreformen sig jo af dette spørgsmål med tillægslånene, som i realiteten var det, hr. Ømann sigtede til.

Et andet felt er obligationerne. De kunne jo også tænkes inddraget under kapitalvindingskatten, men en fradragsret for kapitaltab, som synes mig i hvert fald at være et nødvendigt modstykke, ville jo have været meget dyr og virket finanspolitisk uheldigt; lave obligationskurser hører jo sammen med stram pengepolitik og stram finanspolitik, og beskatningen af obligationerne ville således have ført til et skattefradrag i disse år, altså det modsatte af det, som hr. Ømann formodentlig mener, når han taler om aktiv finanspolitik. Det bliver ikke passiv finanspolitik, men det bliver negativ finanspolitik, der dermed føres, hvis man følger hr. Ømann, forekommer det mig. Men hr. Ømann kan måske belære mig her.

Beskatning af formuestigninger er det tredje af hr. Ømanns punkter, og dertil vil jeg sige, at jeg anså selv grundværdistigningsbeskatningen for i princippet at være noget nær det ideelle, og det gjorde hele mit parti, så vidt jeg ved. Det var en ting, vi ikke har været oppe at slås om. Men enten kunne den ikke administreres, eller også blev den administreret ihjel ganske simpelt ved, at de ansatte værdier først forhøjedes, når der solgtes. Hr. Ømann ved jo godt, at det var de fuldstændig urimelige resultater, der kom ud af hele det årelange forsøg, som førte til, at man måtte droppe det, og det var vel en god ting. Om man så kan finde en

eller anden måde at begynde på en frisk på, ved jeg ikke. Jeg skal ikke her i dette øjeblik komme ind på de store betænkeligheder, der kan være, men man behøver bare lige at tænke på den store kreds, der er af parcellusejere eller landmænd, som er kommet på folkepension, og som altså i masser af tilfælde vil komme ud for denne successive beskatning, som netop har sine fornemste egenskaber ved, at det ikke blot er en realisationsbeskatning; men at den virker, som den skal, fordi det er en successiv beskatning. Den virker altså ikke prisforhøjende og alt dette uheldige, som hr. Ømann sprang let hen over i forbindelse med kapitalvindingskatten, den virker, som den skal. Men den virker socialt uheldigt, og det kunne man vel også komme over, men så får man altså hele denne pyramide, eller hvad det nu er man får, af undtagelser og ansøgninger osv., så vi til sidst vil administrere os ihjel og kommer til at gøre en masse uret, fordi vi så giver for store kompensationer; det var jo på det, grundværdistigningen faldt.

Med disse bemærkninger har jeg blot villet komme med en antydning af nogle af vore standpunkter i den radikale gruppe — og nogle af dem er mine personlige — til den række af vigtige spørgsmål, som hr. Ømann her har rejst.

Hr. Ømanns dagsorden burde have været fremsat i et møde for lukkede døre, hvis det kunne lade sig gøre. Hr. Ømann har nu ved at fremsætte denne dagsorden umuliggjort dens vedtagelse, og det gør jo vor stillingtagen let. Man kan ikke lave pengeombytning, som er bebudet forud. Det radikale venstre vil derfor stemme imod hr. Ømanns pudsige dagsorden, hvis jeg må benævne den sådan. Jeg vil tilføje, at hr. Ømann vel nu har myrdet enhver pengeombytningsmulighed for en årrække.

Sigsgaard: Det sidste var vel lidt stærkt sagt; for en årrække. Må jeg i øvrigt sige, at af to grunde burde jeg egentlig ikke sige så forfærdelig meget her i dag; den ene, måske den bedste, er, at jeg er temmelig hæs; og den anden, at der er sagt så frygtelig meget om skattesnyderi og gjort så uhyggelig lidt, og derfor tjener det egentlig ikke noget formål at bruge timer på sådan en snak endnu en gang.

[Sigsgaard.]

Nu har SF opdaget, at der er en kampagne i gang mod dette skattesnyderi, og så synes man, at man ligesom vil prøve at hænge lidt på, og det var i sig selv udmærket, hvis man så ellers gjorde noget. Jeg indrømmer, at forespørgselsdebatter kan have deres berettigelse, men jeg mener ikke, at de har det i denne sag. Der bør forespørgslerne og de generelle betragtningers tid være forbi til fordel for handling.

Folketinget har gennem årene haft diverse skatteudvalg siddende. Ingen af dem har i årene siden 1963-64 fundet på at forlange en opgørelse over skattesnyderiet, og først da VS havde forlangt — og altså også her for nylig fået — denne opgørelse, begyndte man i folketingetsudvalget at beskæftige sig alvorligt med skattesnyderiet. Der har man altså ikke hidtil gjort noget videre, og vi har kunnet se her i de sidste par måneder, at der snart ikke er én eneste ordfører for eller et eneste medlem af regeringspartierne, der kan holde en tale noget som helst sted i landet — det gælder endog udenrigsministeren — uden at han maner til kamp mod skattesnyderiet. Men det er altså stadig væk kun ord.

I folketinget vil man så ligesom klare det med en forespørgselsdebat med påfølgende dagsordensforslag om, hvad finansministeren agter at gøre ved skattesnyderiet. Jeg mener ikke, at man behøver at spørge om det, for skiftende finansministre har kun gjort det ved skattesnyderiet, som de er blevet presset til, lige præcis det, ikke spør mere. Opgaven er altså at rejse et sådant pres.

Hr. Grünbaum havde mange smukke ord tilovers for den indsats, daværende finansminister Grünbaum gjorde imod skattesnyderiet, og det forstår jeg selvfølgelig godt, men det må dog lige siges, at også den indsats var helt utilstrækkelig, for uanset hvad hr. Grünbaum og hr. Poul Møller og andre finansministre har gjort, er snyderierne efter alt at dømme støt vokset igennem en årække.

Hvis skiftende ministre nu virkelig ville gøre noget også ud over det, der sker på uddannelsesfronten, og som blev udførligt beskrevet i dag, så brugte man i hvert fald de beføjelser, som allerede findes. Men det

sker jo ikke, og det har jeg påpeget ved at rejse nogle spørgsmål her i tinget.

De beføjelser, der i dag findes i skattelovgivning, i kontrolloven, de bruges ikke. For visse beføjelsers vedkommende har man haft dem i 25 år nu, uden at de har været brugt én eneste gang. Lønindtægterne kontrollerer man minutiøst. Efter kontrolloven kan også formueindtægter kontrolleres, men det sker ikke, det gør man ikke. Derfor har hr. Jens Foged ikke ret i, at denne sag er upolitisk, at alle her i tinget så inderligt gerne vil bekæmpe snyderiet. Hvis det var rigtigt, hr. Jens Foged, hvorfor bruger man så ikke de beføjelser, som man allerede har?

Der er altså ingen grund til mere snakken udenom. Vi ved, at skattevæsenet lader store selskaber slippe for skat ved at flytte overskuddet til udlandet. Derved overtræder skattevæsenet selskabsskattelovens § 12 og det med finansministerens godkendelse. Jeg synes, det er grove løjer. Men hvad kan man egentlig gøre ved det? Den såkaldt lille mand skal pinedød overholde lovene, for ellers pudser man politiet på ham. Men skattevæsenet overtræder en lov, kontrolloven, groft, og ministeren godkender det, så kan de gøre i fred og ro.

Vi ved også, at en masse millionærer, hvis penge jo er skabt af den arbejdende befolkning — det skal man ikke glemme — ikke betaler en krone i skat, og jeg efterlyser ligesom hr. Grünbaum, hvor undersøgelsen af det forhold bliver af; det er længe siden, vi har talt om det. Vi ved også, at bl. a. mange af disse millionærer bare følger lovene. Men så må der være noget galt med sådanne love, der brandskatter almindelige mennesker og undtager millionærer. Vi ved, at såkaldt driftige folk kan afskrive flere mill. kr. f. eks. på en dok, inden der er taget ét eneste spadestik. Rent og skært tilskud fra almindelige skatteydere til de store firmaer, det er, hvad der er tale om. Vi ved også, at store firmaer tjener millioner skattefrit ved at låne billige udenlandske penge dyrt ud til kommuner, der ikke selv må låne i udlandet. Det synes regeringen er helt i orden, det har den erklæret herfra — to ministre endda — at den ikke vil foretage sig noget imod. Sådan er altså systemet, de rige beriger sig, de skiftende regeringer hjælper dem med det, de, der ingenting har eller kun har lidt,

[Sigsgaard.] betaler. Og det er ikke noget særegent, det skal man jo ikke tro, for det er selve den kapitalistiske røvmoral, der kommer særlig klart frem, når vi snakker skat. Det er den, der ligger bag skattelovgivningen, og den ændrer hverken regeringen eller folketingset på grund af nogle venlige og almindelig holdte forespørgsler. Den ændres kun, hvis ændringerne presses igennem af det flertal, der i dag betaler gildet, og det pres kommer først, når det bliver lynende klart for folk, hvordan de snydes og bedrages gennem det nuværende skattesystem. Gennem skattesnyderiet, som beskyttes af staten, tvinges hver eneste skatteyder til at betale et par tusind kr. for meget hvert eneste år.

Hr. Helge von Rosen og finansministeren gør et stort nummer ud af at så al mulig tvivl om de 9 milliarder kr., og jeg indrømmer selvfølgelig, at der er usikkerhedsmomenter. Med denne såen tvivl — også i uødig stor udstrækning, synes jeg — vil de selvfølgelig antyde, at skattesnyderierne er meget mindre, og det forstår jeg godt de vil, for indtil denne opgørelse kom frem, var det lykkedes at få i hvert fald en del mennesker til at tro, at godt nok havde dette skattesnyderi været slemt, men efterhånden var det dog ved at gå lidt bedre, og nu havde man fået moms — og så viste det sig, at den har indtil videre ikke rigtig duet som kontrolinstrument — og nu havde man fået kildeskatten, og nu effektiviserede man toldvæsenet, og nu skete der det ene og det andet og det tredje, og man havde efterhånden fået folk til at tro, at måske var man ved at få has på lidt af skattesnyderiet. Nu viser det sig jo, eller skal vi sige, at alt tyder på, at det slet ikke forholder sig sådan, men at snyderiet tværtimod udvikler sig i takt med indkomstudviklingen i almindelighed, og at der altså ikke er sket nogen forbedring. Jeg indrømmer selvfølgelig, at specielt hr. Helge von Rosen har et meget intimt kendskab til mulighederne for skatteunddragelse og skattemyndighedernes muligheder for at gøre sig gældende osv., et langt mere intimt kendskab, end resten af tingets medlemmer har. Alligevel vil jeg mene, at både hr. Helge von Rosen og finansministeren har uret, når de ligesom vil undervurdere skattesnyderiets omfang eller

vil prøve på at få os til at tro, at det nok slet ikke står så galt til, som de tal, der er offentliggjort, kunne tyde på.

Jeg synes, at de krydsrevisioner, der er foretaget — og det er jo meget få, alt for få — tyder på, at det står meget galt til. I Københavns kommune blev der for et par år siden foretaget en krydsrevision af en enkelt forholdsvis lille erhvervsgruppe, og jeg undersøgte i sin tid, hvad den egentlig gav, denne lille undersøgelse, som vist ikke engang var en egentlig krydsrevision efter alle kunstens regler, og hvad den havde kostet at foretage. Den gav for denne meget lille erhvervsgruppe 7 mill. kr. i kassen, og den havde kostet $\frac{1}{2}$ mill. kr. Jeg havde udtrykkelig bedt om at få oplysning om alle de udgifter, der var forbundet med at foretage den, overarbejdspenge, ekstra papir, ekstra telefon, alt muligt. Godt $\frac{1}{2}$ mill. kr. kostede det, 7 mill. kr. kom der i kassen. Andre krydsrevisioner har man haft andre steder i landet, og de tyder alle i samme retning: at det er forbløffende store beløb, der kommer for dagen, hvis man ofrer noget på det. Der er altså ingen grund til at undervurdere problemets omfang.

Alle de, der nu skal til at plukkes af en højere moms og få endnu sværere ved at få pengene til at slå til, de skal huske, at de uden skattesnyderiet havde haft et par tusind kr. mere på lommen gennemsnitlig. Og de skal huske, at deres momsindbetaling vil regeringen bruge som tilskud til virksomhederne, også til de virksomheder, der bruger systemet til at snyde i skat; det er det, der dækkes op med for tiden.

Jeg kan godt forstå, at de gamle partier var imod VS' forslag om et folketingsblad, jeg kan godt forstå, at de ikke vil have visse sandheder ud. For kom de ud, gik denne politik nok slet ikke længere. Men de sandheder kommer jo alligevel efterhånden ud til flere og flere, skønt jeg indrømmer, det er meget svært. Men vi skal i hvert fald gøre vores til, at det ikke skal lykkes at forhindre, at bl. a. oplysningerne om skattesnyderiet, om virksomhedernes skatteunddragelse osv. kommer ud.

I VS ønsker vi, at regeringen og de andre partier skal bekende kulør i denne sag, at man altså ikke skal lade det være gjort med de mere almindelige bemærkninger, som man kan gøre i debatten her i dag. Man skal

[Sigsgaard.]

ikke kunne klare sig med de smukke ord i den kommende tid. Derfor har vi fremsat 5 forslag her i tinget i går til bekæmpelse af skattesnyderiet. Det er forslag, der kan gennemføres, hvis man vil, det er forslag, der hurtigt vil begrænse skattesnyderiet, det er forslag, der vil skaffe hundreder af millioner, måske milliarder i statskassen, det er forslag, der vil betyde store besparelser for dem, der ikke snyder. Når de forslag kommer til behandling, vil det vise sig, om de gamle partier nu er parat til at gribe ind over for skattesnyderiet, eller om det fortsat skal beskyttes til trods for de pæne ord. I dag får en lille tyv stor fængselsstraf, men en stor skattesnyder slipper næsten fri; det giver ligesom systemet i en nøddeskal.

Der foreligger jo et forslag til dagsorden, fremsat af hr. Ømann. I den står der kort og godt, hvis jeg ellers kan læse indenad: find skattesnyderne og byt pengene. Hvad det første angår, batter som sagt fromme ønsker jo ikke, og andet er der ikke tale om i dagsordenen til trods for nogle fine ord. Hvad pengeombytningen angår, var hr. Ømann indtil for 2½ år siden en af dem, der mange gange belærte mig om, at pengeombytning kunne man sandelig ikke stille forslag om, for så var den ingenting værd. Jeg fik nemlig også for nogle år siden et par gange ideen til en pengeombytning, men da var hr. Ømann med til at afvise den. Hr. Ømann må jo, når han til trods for sin vejledning dengang alligevel fremsætter dagsordensforslaget her i dag, have nogenlunde sikkerhed for, at det ikke vedtages, og så sker der selvfølgelig heller ikke så meget ved det.

Dagsordensforslaget har altså som helhed efter min vurdering ikke nogen betydning — det beklager jeg at måtte sige. Men selvfølgelig er vi ikke imod en effektiv skatteligning, så vi kan da godt stemme for det, men jeg må altså lige for tredje gang sige, at fromme ønsker gør det ikke.

Hanne Reintoft: Det var unægtelig et meget teknokratisk svar; finansministeren

kom med på denne forespørgsel. Der er måske heller ikke noget at sige til, at man, når man ikke kan gennemføre den politik, man har forfægtet i årevis og er gået til valg på i mange år, søger ly i teknokratiet. Men skattesnyderiet kommer vi nu ikke til livs med forsikringer om, at der uddannes nogle sikkert udmærkede unge mennesker på forvaltningshøjskolen. Selvfølgelig skal de uddannes. Men det, det virkelig drejer sig om, er jo at komme dels det ulovlige skattesnyderi til livs, dels det lovlige, dvs. det skattesnyderi, som faktisk kan maskeres med lovgivning, og som jeg tror finansministeren billiger. Men det kan jeg måske få svar på lidt senere, når jeg har fremdraget eksempler på det.

Det beløb, der ikke beskattes under den løbende opkrævning af kildeskatten, kan opgøres til ca. 13 milliarder kr. En beregning, vi har ladet en økonomisk ekspert foretage, viser, at de samlede indtægter i 1970 for såvel personer som selskaber, for de sidstes vedkommende med ordinære afskrivninger og henlæggelser, vil beløbe sig til 91 milliarder kr. Ifølge de officielle oplysninger er der kun forskudsopgivet 78 milliarder kr., således at 13 milliarder kr. ikke bliver beskattet under den løbende opkrævning af A- og B-skat. Formentlig vil der ske en vis korrektion, når de endelige selvangivelser indsendes næste år, men selv efter denne korrektion vil det ikke-beskattede beløb næppe komme under 10 milliarder kr. Dertil kommer, at de 3 milliarder kr. altså først bliver beskattet hen på efteråret 1971, og at den fastsatte forrentning af efterbetalingerne er så lav i forhold til renteniveauet på lånemarkedet, at det kan være meget fordelagtigt for de pågældende skatteydere på den måde at låne penge hos skattevæsenet. Selv med de beskedne forhøjelser må man jo sige, at finansministeren har en nænsom hånd, når det drejer sig om at bruge kniven over for f. eks. arbejdsgivere, der holder kildeskat tilbage; den er mindre nænsom, når det drejer sig om de lavtlønnede lønmodtagere.

Da der ved normal beregning og opkræv-

[Hanne Reintoft.]

ning af skat af de 3 milliarder kr. vil være tale om marginalskat, er det nok i underkanten, hvis vi skønner, at halvdelen af beløbet skulle være indbetalt i skat, altså 1½ milliard kr. Nu er der jo tilmed det, at disse 1½ milliard kr. er forblevet som disponibel købekraft hos de pågældende skatteydere, og det er jo ikke lønmodtagerne, som ministeren sikkert godt ved, der har haft denne ekstra købekraft; man behøver altså ikke at begynde at afvæne lønmodtagerne med at bruge den købekraft, de har til rådighed, det er andre steder, man skal sætte ind. Der er nok ikke tvivl om, at det er helt andre samfundsgrupper, der i meget væsentlig grad har været med til at påføre landet det valutatab, vi har lidt, og der burde være sikret helt andre muligheder end de eksisterende for at hindre det.

Men det mest alvorlige i spørgsmålet om de skattefri indtægter er selvfølgelig de ca. 10 milliarder kr., der aldrig vil blive beskattet, hvis der ikke gennemføres afgørende ændringer i skattelovgivningen, og hvis ikke kontrolløven skærpes og først og fremmest overholdes og udnyttes i sin fulde konsekvens. Det er sagt af andre end mig; men det kan jo ikke siges tilstrækkelig mange gange, hvis man ikke vil gøre det.

En del af de 10 milliarder kr. er direkte skattesnyderi, og resten er mere eller mindre lovlige skattefiduser. Der er f. eks. også andre har været inde på, tale om ekstraordinære afskrivninger, der intet har med sliddet på produktionsmidler o. lign. at gøre. Når der kan afskrives 30 pct. på købesummen af et skib, straks når kontrakten med et skibsværft er skrevet, og måske år før skibet løber af stabelen, så er der tale om en afskrivning, der ikke har noget som helst med noget slid at gøre, det kan enhver tænke sig. Der kan også være tale om henlæggelser til de såkaldte investeringsfonds, og om disse fonds hedder det i en henvendelse fra en af vore store banker, Handelsbanken, til erhvervslivet — man må sige, det lyder fristende, hvis man var velhaver — jeg citerer:

„Investeringsfonds er et supplement til afskrivningsreglerne. De kan reducere virksomhedens skattemæssige overskud ved at afskrive forlods på visse driftsmidler og andre aktiver; de har planlagt at

ville anskaffe, men endnu ikke har anskaffet.“

Op under den lovende overskrift:

„De skal kun betale det halve, men får det fulde skattefradrag“

— jeg har pjecen her — gør Handelsbanken endvidere opmærksom på, at man til investeringsfondskontoen kun behøver at indbetale det halve af det beløb, man i sit regnskab opfører som værende henlagt til investeringsfonds, men alligevel får man skattefradrag af hele beløbet. Man kan også vente med at indbetale beløbet, indtil man har oversigt over det pågældende års regnskab, så man ligefrem har tid til at skønne, hvad man i år har tænkt sig at have lyst til at unddrage skattevæsenet — med Handelsbankens og finansministerens elskværdige mellemkomst.

Nu ville det være en historisk begivenhed, hvis finansministeren svarede mig på et konkret spørgsmål, men jeg vil faktisk meget gerne høre finansministerens mening om denne fremgangsmåde, om han mener, det er noget, der tjener den jævne dansker, den jævne lønmodtager, det almindelige menneske. Jeg tror nok, det udelukkende er de velbøjede, der kan bruge disse fiduser, og hvad de på den måde unddrager samfundets fælles kasse, må så betales af de lønmodtagere, der beskattes af hver en øre, de tjener.

Vi har som sagt set millionærer, skibsejere med millionindtægter, der ved hjælp af disse metoder kan unddrage sig enhver skattebetaling. Den enlige moder må f. eks. betale skat af de penge, hun betaler for at have sine børn i vuggestue eller børnehave, selv om det udtrykkelig i vor lovgivning hedder, at udgifter, der er nødvendige for at opnå at sikre indtægten, er fradragsberettigede. Uden udgiften til børneinstitutionen kan en enlig moder f. eks. hverken opnå eller sikre sin indtægt, men bestemmelsen gælder ikke for hende, men derimod for den direktør, der finder det nødvendigt at invitere en forretningsforbindelse på restaurant for at opnå en forretningsaftale. Nu aner jeg ikke, om finansministeren interesserer sig for enlige mødre, men jeg skulle synes, at sammenligningen i og for sig var ret sigende om, hvordan vor skattelovgivning er.

En skattelovgivning, der hviler på sådanne principper, er jo fuldstændig i velhavernes interesse, i de besiddendes interesse,

[Hanne Reintoff.]

og det kan ikke undre — jeg kan jo høre, når der kommer deputationer herind og skal snakke med folketingets partier, at man spiller jo lidt forundet over, at folk er utilfredse — det kan da ikke undre, at det store flertal, der bærer byrderne og nu skal have endnu flere byrder læsset på sig, reagerer. Jeg vil sige det endnu en gang: de kommer her og reagerer, og man vil ikke høre på dem, og så kan det i sidste omgang slet ikke undre, hvis de prøver at reagere på anden måde.

Vi vil selvfølgelig stærkt støtte en påkrævet og konsekvent skærpelse af kontrolloven og en tilsvarende mærkbar skærpelse af straffen for skattesnyderi, så det i stedet for at være noget nærmest halvsmært behandles som den simple, ordinære og banale, asociale kriminalitet, det i virkeligheden er. Jeg tror også, at sådanne foranstaltninger vil komme en del af ondt til livs, men jeg tror ikke, det løser problemerne helt. Hvis man virkelig skulle have en mere demokratisk og en mere retfærdig fordeling af byrderne, tror jeg — det tror jeg også man må sige til VS — det er selve skattelovgivningen, der skal ændres, og vi kan kun få noget, der minder om en egentlig skattereform, ved en gennemgribende ændring af den skattemæssige byrdefordeling. Vi så jo også, at den såkaldte skattereform, den forrige regering vedtog, ikke gav nogen lettelse for den almindelige lønmodtager.

At skabe social retfærdighed i et land som vort, hvor økonomien hviler på, at en lille befolkningsgruppe udnytter andre, fordi de besidder produktionsmidlerne og nu efterhånden også kan gøre det med statens mellemkomst, er selvfølgelig en meget vanskelig ting. Jeg tror, det kan opnås, men kun hvis befolkningen presser hårdt på, og det er jo i og for sig op til den siddende regering selv at lægge op til, hvor hårdt befolkningen skal presse på.

Det er gennemførligt at afskaffe de ekstraordinære afskrivningsregler, der virker som en klar og stor skattebegunstigelse for kapitalejerne. Det er absolut også gennemførligt hurtigst muligt at bringe aktieselskabsskatten på højde med den tilsvarende skat i de andre nordiske lande, hvor den nu er betydelig højere. Det er også muligt til bunds at gennemføre, at sociale foranstalt-

ninger, der indgår i den nuværende skattelovgivning i form af fradrag, erstattes af tilskud, så virkningen bliver størst for dem, der tjener mindst. Det er også muligt at gøre eksistensminimummet virkelig skattefrit. Det er muligt, i hvert tilfælde hvis regeringen har noget at skulle have sagt — en gang imellem kan man jo få det indtryk, at den har lige så lidt at skulle have sagt indenrigspolitisk, som vi jo gentagne gange, senest i dag, hører den har at sige udenrigspolitisk.

Endelig vil jeg understrege, at det absolut er muligt at gennemføre den pengeombytning, der efterhånden fremsættes et stærkt krav om ude omkring i landet; ikke mindst diskuteres det alvorligt på mange af landets store arbejdspladser, fordi man efterhånden har fået så mange tydelige beviser på, at den sorte og grå kapital, der er snakket om i årevis, virkelig eksisterer og virkelig er med til at udsuge lønmodtagerne.

Det kræver ganske vist en konsekvent og bestemt indgriben, og det kræver, at man vil beskytte lønmodtagerne og ikke de lysesky pengesvindlere. Det er simpelt hen dér, valget står. Alle disse historier med, at det kan man ikke foreslå i en dagsorden, det kan man ikke gøre på den og den måde, er urigtige. Selvfølgelig skal det gøres af regeringen med en ganske bestemt teknik, som regeringen må fastlægge, men der er da ikke noget som helst hold i at sige, at folketinget ikke kan opfordre en regering til at foretage sig en ting, der vil komme meget af den grå og sorte kapital til livs, og som i meget høj grad vil få folk til at føle, at man gør, hvad man kan for at komme dette til livs.

Hvis der skal hentes penge til statskassen — og det mener finansministeren jo for øjeblikket at der skal, selv om der tidligere, ikke mindst op til valget, er sagt det modsatte — så er der mange andre muligheder for at skaffe de penge end netop ved at hente dem hos lønmodtagerne, hvis realløn jo faktisk falder.

Jeg ved godt, at man straks vil råbe op om, at en omlægning af lovgivningen vil give arbejdere og andre lønmodtagere mere købekraft. Dertil er at sige, at de nuværende beskatningsregler og ikke mindst skattesnyderiet gør det muligt for visse grupper at pumpe store summer ud i omsætningen, som der faktisk ikke er dækning for. Det er dem

[Hanne Reintoft.]

og ikke lønmodtagerne, der har bidraget til, at valutabeholdningen er spist op.

Valutasituationen skyldes ikke for stor købekraft hos lønmodtagergruppen, men bl. a. den nuværende udemokratiske skattelovgivning og bl. a. det stærke skattesnyderi. Jeg skal fremlægge dokumentation herfor i fredagsdebatten her i tinget.

Større købekraft til den arbejdende befolkning vil kun være en stimulans for landets økonomi og for beskæftigelsen; alle realistiske økonomer, der ikke bare udtaler sig, som regeringen ønsker, ved, at en indskrænkning af forbruget på hjemmemarkedet omgående vil føre os ud i faldende beskæftigelse.

Finansministeren (Poul Møller): Det er med al ønskelig tydelighed fremgået af denne debat, at en drøftelse af skattesnyderiet kan give anledning til alle mulige demagogiske påstande, påstande om, at statens myndigheder direkte interesserer sig for at fremme skattesnyderiet og beskytter det, at man er ganske nansom over for skattesnyderne og lignende ting, som, hvis de blev sagt uden for denne sal, ville være helt injurierende ikke blot over for medlemmerne af den nuværende regering og specielt finansministeren, men også over for en række af de embedsmænd, der har særlige opgaver at varetage i denne forbindelse.

Jeg skal føje til, at efter mit skøn ville det også være injurierende over for medlemmer af dette høje ting, som er medlemmer af statens ligningsråd.

For det er jo det mærkelige, at her bliver jeg kritiseret meget stærkt for manglende effektivitet i ligningen, men enhver, der kender retsreglerne og myndighedsbeføjelserne, ved, at jeg har ingen beføjelse til at ændre nogen ligning. Det er ligningsmyndighederne og dem alene, der har beføjelserne, med ligningsrådet som øverste myndighed. Det fremgår både af lovgivningen, som er vedtaget for mange år siden i dette høje ting, og det fremgår af praksis. Finansministeren kan naturligvis fremsætte lovforslag her i tinget om ændring af ligningsbestemmelserne. Han kan udnævne de embedsmænd, som han skønner skal udfylde de rammer, folketinget har afsat; men han har med hensyn til ligningsdirektoratet og lig-

ningsrådet ingen beføjelser til at blande sig i deres arbejde, mens de har den øverste myndighed med hensyn til ligningen i Danmark.

Dette siger jeg, fordi jeg jo også er blevet kritiseret for ikke-effektiv ligning af medlemmer af ligningsrådet her i debatten i dag, og jeg vil dog mene, at de måske burde tænke på deres pligter som ligningsrådsmedlemmer, hvis de har opfattelsen af, at det står så fuldstændig galt til med hensyn til ligningen. Mange af de forslag, de fremfører over for mig, kunne de, hvis de kunne få ligningsrådets flertal for det, allerede igangsætte som medlemmer af ligningsrådet.

Det spørgsmål, som dagsordensforslaget rummer, og som vel særlig har optaget debatten i dag, er spørgsmålet om en valutareform og pengeombytning. Det er blevet sagt her, at ved at stille dette forslag i en dagsorden har man i hvert fald sikret sig, at der ikke kan blive tale om nogen pengeombytning.

Jeg skal ikke bestride, at hr. Ømann har sendt eller har overrakt mig et brev, som jeg imidlertid ikke har gjort til genstand for offentlig forhandling. Når jeg ikke har gjort det, er det, fordi jeg mente, at en offentlig debat eller forhandling om, hvorvidt man skulle have en pengeombytning eller ikke have en pengeombytning og en valutareform, ville være simpelt hen dødbringende for tanken.

Jeg hørte nok, at fru Hanne Reintoft nærmest mente, det var noget vrøvl, men jeg vil gerne sige, at det er ikke noget vrøvl. Det er tilfældigvis sandt. For man kan da udmærket forestille sig, hvordan mange kunne skynde sig at disponere på en for skattevæsenet ufordelagtig måde, hvis man vedtog en dagsorden her i folketinget i dag, der pålagde regeringen at fremsætte forslag om en pengeombytning. Jeg måtte da i hvert fald kræve, at man var i stand til at arbejde med det i morgen i det høje ting og stryge alt andet af dagsordenen, hvis man skulle gennemføre en pengeombytning, som skulle have bare nogen effektivitet. Det kunne ikke tænkes, at det kunne klargøres i løbet af mindre end 2-3 måneder. Så vil man selvfølgelig sige til mig: Ja men hvorfor skal det tage 2-3 måneder? Fordi sådan noget tilfældigvis tager lang tid at forberede. Der skal bl. a. trykkes nogle nye pengesedler. Så

[Finansministeren.]

vidt jeg har forstået, var det jo et af formålene med det at tilfredstille hr. Ømanns æstetiske sans, så han fik nogle kønnere pengesedler. Det tager jo også sin tid. Man skal have én til at tegne dem, og man skal også have dem produceret, således at de er klar i bankerne fra den pågældende dag. Der er mange problemer i forbindelse med en pengeombytning. Vi har ganske vist en model til det, men jeg vil også sige, at der var vist ikke tale om, at den daværende finansminister, H. C. Hansen, stod og talte om en pengeombytning inden den dato, hvor han fik folketinget til at vedtage den. Det var omgærdet med megen tavshed, og det var sikkert uhyre fornuftigt.

Jeg må derfor anbefale det høje ting, hvis ikke man helt vil forskertse alle muligheder for en fornuftig debat om tingene, at stemme imod denne dagsorden, så det i hvert fald klart siges her fra tinget, at der ikke er tale om nogen pengeombytning og dermed ikke nogen opfordring til transaktioner, som ingen er interesseret i.

Hr. Ømann, forstod jeg på hans tale, mente, at de positive resultater, der er ved at blive opnået på lignings- og kontrolområdet, i det store og hele stammer fra den gamle regering, mens den nuværende regering har gjort, hvad den kunne for at nedbryde resultaterne. Sådan kan man naturligvis opstille ethvert problem. Jeg mener, jeg i min redegørelse gjorde opmærksom på de ting og de nydannelser, som stammer fra den gamle regering, som blev sat i gang i den tid, eller som vi har sat i gang på grundlag af beslutninger, der er truffet under den gamle regering, og jeg vil da ikke nægte hr. Grünbaum enhver ære for den udvikling, der er fremkommet. Jeg har nu ikke fået det indtryk af de toner, der har lydt i dag, at det ligefrem er æren, der er tale om at strides om, det er vel ansvaret, men jeg har i min redegørelse klart gjort rede for, at jeg ikke har opfundet nogen ideer til at prøve på at forbedre noget. Jeg har prøvet på at igangsætte og administrere de beslutninger, der er truffet af folketinget, også i min forgængers tid, og det må vel i og for sig være en finansministers pligt.

Hr. Ømann var inde på problemet om personalelofterne og sagde: hvorfor har

man personalelofter, når de hindrer, at man kan få det tilstrækkelige mandskab til ligningsmyndighederne? Jeg vil gerne sige, at jeg mener, at personaleloftet for kontrollen med statens økonomi i almindelighed er en nødvendighed. At man så specielt får nogle vanskeligheder på ligningsdirektoratets område og for amtsskatteinspektorerne, er naturligvis en ubehagelighed for mig som finansminister, men hvis jeg skal holde styr på statens økonomi i øvrigt uden for skattevæsenet, og det vil sige dermed prøve på at sikre, at vi ikke bruger for mange penge til skade for skatteborgerne, så har jeg fundet et middel i disse personalelofter, og så er det naturligvis beklageligt, at det også kan bremse muligheden for, at staten kan kradsse penge ind; men det er da givet, at som fagminister så jeg gerne et højere personaleloft. Det, der er vigtigere, er naturligvis det kvalificerede personale, og jeg har omhyggeligt redegjort for, hvordan vi prøver på at kvalificere personalet. Så kan man sige, at det ikke har nogen betydning, men det har det dog alligevel. Hr. Ømann var selv inde på, at revisortillæggets bortfald var uheldigt for ligningsdirektoratet, og det er vist helt klart for os alle, at det har virket og virker uheldigt.

Nu har jeg imidlertid ikke nogen erindring om, at hr. Ømanns parti har vendt sig imod den nye tjenestemandslø, eller at hr. Ømanns parti eller andre, som har kritiseret dette, i lønningsrådet har ønsket, at man skulle se anderledes på honorarerne, end lønningsrådet har besluttet, på honorartillæg, eller hvad man nu kalder det, ekstraindtægter ved siden af lønnen. Det er folketinget, der har truffet den afgørelse, som medfører, at revisortillægget er bortfaldet, og jeg tror endda, det er et enstemmigt folketing.

Med hensyn til spørgsmålet om, hvor snydekronerne går hen, sagde hr. Ømann meget rigtigt, at snydekronerne, altså de kroner, som man ikke har opgivet til skattevæsenet, er gået til forbrug. Det er også vor opfattelse i finansministeriet. Op til 23. juli 1945 var det vel sandsynligt, at en væsentlig del af de undtagne beløb blev skjult i formuer, men så kom 23. juli-opgørelsen, og den medførte, at folk blev klogere og ikke længere skjulte penge i formuer. Og så

[Finansministeren.]

kom der bedre kontrollforskrifter, som medførte, at man kunne få oplysninger i banker om bankindeståender, at man i det hele taget fik vanskeligere ved at finde formueaktiver, som man kunne anbringe sine midler i og derved unddrage dem fra skattevæsenets vidende. Derfor må vi være af den opfattelse netop i dag og i år, at hvis en pengeombytning skulle gennemføres, ville den ikke give nær de samme resultater som pengeombytningen 23. juli 1945, dels fordi det er omtalt her i dag, dels fordi pengene er gået til forbrug, som hr. Ømann selv sagde det. For at en pengeombytning skulle have nogen særlig udsigt til at give store resultater, måtte det være penge, der stod på bankkonti, på sparekassekonti eller på anden måde havde givet sig udslag i en formuedannelse og ikke bare var blevet brugt til det ene eller det andet umiddelbare forbrugsgode, som for længst var røget ned i folks maver og var i tarmene. Det er jo ikke på den måde, vi kan klare problemerne, og derfor må jeg altså sige, at allerede af den grund virker hr. Ømanns egen påstand som en bestridelse af det nyttige i en pengeombytning.

Jeg vil da gerne gøre et forsøg på at få revisortillægget genindført. Så vil jeg håbe, at hr. Ømann i lønningsrådet vil støtte et sådant forsøg og ikke vil sige til det i lønningsrådet: nej, alle honorarer og ekstratillæg må væk. For der må vel være den konsekvens i de forskellige beføjelser, man har i det høje ting, at man, når man står på talerstolen her og forlanger revisortillægget genindført, så ikke går imod det i det lønningsråd, hvor man skal stilling til det.

Hr. Ømann var inde på, at der skulle gives oplysninger fra bankerne om rentetilskrivninger. Det kunne måske også være nyttigt, hvis vi havde nogen som helst tro på, at disse papirbunker nogen sinde ville blive behandlet. Det gælder jo ikke om at drukne hele administrationen, Den røde Bygning, og hvor ligningsdirektoratet ellers holder til, i papir. Det er klart, at det ville blive en sådan bunke oplysninger, hvis man skulle have alle rentetilskrivninger oplyst og have dem ført frem på den enkelte skatteborgers konto, at det ikke ville give nogen

mulighed andet end højst en bogføringsmulighed og ikke nogen kritisk gennemgang af, hvad de fortæller os, disse rentetilskrivninger.

Hr. Ømann sagde, der skulle foretages stikprøvekontrol efter EDB-udtrækning eller efter princippet med notarius publicus, der skulle trække. Det sidste synes jeg ikke var en alt for god idé, men den var formentlig heller ikke alvorligt ment, for resultatet af notarius publicus' trækninger skulle jo gerne offentliggøres, og det vil sige, at man på forhånd fortæller, hvor man foretager stikprøvekontrol. Men i øvrigt vil jeg sige i anledning af det, der er sagt om stikprøvekontrol, at jeg har en fornemmelse af, at man har det indtryk hos visse medlemmer af det høje ting, eller at man gerne vil give det indtryk af, at den nuværende regering eller jeg personlig skulle have sagt til ligningsdirektoratet: nu skal der ikke foretages stikprøvekontrol længere. Men det er jo noget snak. Jeg har aldrig blandet mig i ligningsdirektoratets muligheder for at foretage stikprøvekontrol så lidt som i de kommunale ligningsmyndigheders muligheder. Jeg har overhovedet aldrig givet nogen direktiver herom, og jeg ser gerne, at stikprøvekontrollen udvides og kommer i videst mulig udstrækning ligesom krydsrevisionerne. Naturligvis ser jeg gerne det. Er vi da interesseret i at tegne det billede her, at den ene part i salen er skattesnydernes beskyttere, og den anden part er de ædle riddere, der vil bekæmpe skattesnyderiet? Kan nogen være interesseret i at give det billede af dansk skatteadministration? Det er dog helt urimeligt på forhånd at gå ud fra, at de embedsmænd, som har arbejdet med disse ting i mange år, ikke selv kan finde ud af, at de skal fastholde stikprøvekontrol og krydsrevisioner. Der har ved kildeskattens tilrettelægning og indkøring været en periode, hvor mange mennesker er blevet aftappet fra kontrolvirksomhed og ligningsvirksomhed og er blevet ført over til tilrettelægningen og gennemførelsen af kildeskatten. Det har først været hos staten, da man skulle tilrettelægge kildeskatten, men det har i næste fase, da trækprocenterne kom ud til befolkningen, været ude i kommunekontorerne, hvor kommunekontorerne ligningsfolk har måttet føres over til kildeskattedekontoret for

[Finansministeren.]

dér at gøre den indsats, som blev nødvendig, da ca. 500.000 borgere ønskede deres trækprocent ændret.

Forhåbentlig får vi efterhånden så megen erfaring, f. eks. i år, med hensyn til forskudsansættelserne, så man ikke får det run, hver gang man har sendt disse kort ud. Men vi må på forhånd gå ud fra, at det er noget, der vil fastholdes et stykke tid efter kildeskattens indførelse her i landet. Der vil blive flere og flere, der bliver optaget af at få ændret deres trækprocent, for efterhånden som året går, er det jo ikke således, at forskudsansættelsen bliver mere præcis, men den bliver mindre præcis. Flere og flere får ændrede økonomiske forhold, fordi der i løbet af 365 dage sker en hel del, og dermed belaster de kommunerne med disse ting, hvis de ønsker en hurtig ændring. Og da der er mulighed for tilbagebetaling ved større ændringer, er der naturligvis et stærkt pres på for at få pengene tilbage fra skattevæsenet. Jeg tror ikke, at det kun er et indkørsproblem, et overgangsfænomen, og derfor skal en effektiv skatteligning have sit mandskab tilbage fra opkrævningsafdelingerne, fra de afdelinger, der sidder for at ændre trækprocenter, og det vil nok tage et stykke tid, før de får det.

Det spørgsmål, der blev stillet af hr. Grünbaum om coaster-afskrivninger, er et problem, som jeg i høj grad synes det er værd at se på. Der er jo ikke for nogen af os nogen tvivl om, at fremgangsmåden er legal, den er legaliseret, jeg tror også, den er godkendt af ligningsrådet, men det ved hr. Grünbaum mere om. Men i hvert fald vil jeg da gerne se på, om skattelovgivningen kan ændres, og hvor meget det vil gribe ind i de afskrivningsregler, som ingen af os ønsker ændret. Det er jo ofte vanskeligheden, at man har et sæt af retsregler, og så er der et lille hjørne af disse retsregler, som man ellers er tilfreds med, der giver sig udslag i nogle omgørelser eller udnyttelser, som ikke har været tilsigtet, og så er spørgsmålet: skal alt det gode i disse retsregler ændres for at komme ondet til livs, eller skal man yrdere det onde, der er fulgt med nogle gode retsregler, og så sige: det må vi acceptere som en krigsomkostning for at have noget, der ellers er forsvarligt og i orden.

Det samme gælder de skattefrie millionærer. Jeg håber i løbet af kort tid, vil jeg sige til flere ordførere, der har været inde på dette problem, at kunne give tinget eller tingets skatteudvalg en redegørelse for dette spørgsmål.

Med hensyn til standardregnskaber siger hr. Grünbaum, at jeg har beføjelse til at fastsætte standardregnskaber. Jeg kan sige, at i november 1969, altså for nogle få måneder siden, fastsatte vi fra skattedepartementets side de minimumskrav, der måtte opfyldes, for at regnskaberne kunne godkendes, således at vi benyttede disse kontrolforskrifter.

Så siger hr. Grünbaum, at det må jo være let nu at komme skattesnyderiet til livs, for nu har vi kildeskatten, som fortæller os, hvor meget løn der udbetales af virksomhederne, og vi har momsen, der fortæller os, hvor mange materialer og leverancer man får ind i virksomheden, og hvad man sælger; man har altså nøjagtige omsætningstal. Men så nemt er det jo ikke; selv om vi sætter kontrollører ud på at efterse virksomhederne, prøve på at se på regnskaberne, kan der jo være denne tendens: hvis man vil betale mindre i direkte skatter, unddrage sig direkte skatter, kunne måske forretningsmanden, eller hvem der nu er tale om, være snedig nok til også at sætte sine omsætningsregnskaber noget ned, således at han holdt dem nogenlunde i overensstemmelse med det, som hans selvangivelse skal slutte med. Vi har jo ikke altid på dette område med idioter at gøre, for så var det let nok; fjenden er lige så snedig som skattevæsenet og finder hurtigt ud af, hvor han kan sætte ind og have et resultat, indtil skattevæsenet opdager det hul, man har udnyttet.

Jeg er enig med hr. Grünbaum i betragtningen om ikke-akademisk personales anvendelighed til mange skatteopgaver, og det er da også det, der sker igennem den uddannelse, der finder sted af amtstuepersonale, af amtsskatteinspektorerne personale. Hele den uddannelsesvirksomhed, jeg har omtalt, drejer sig ikke om akademisk personale, men om ikke-akademisk personale, som her får mulighed for et avancement inden for denne skatteetat, som jeg drømmer om vi kan få bygget op på samme måde som f. eks. toldvæsenets etat, hvor ik-

[Finansministeren.]

ke-akademikeren kan nå de højeste stillinger.

Hr. Grünbaum kritiserede regeringen for en række af de skattelove, vi har fået gennemført i disse år, og jeg vil gerne, når hr. Grünbaum taler om formueskattelempelse, sige, at det ikke har noget med skatteunddragelse at gøre. Hvad enten vi har en høj eller en lav formueskattegrænse, har det jo ikke noget at gøre med skatteunddragelse. Hvis man unddrager formueaktiver fra formueskatteopgørelsen, begår man noget retsstridigt, men det har ikke noget at gøre med, om formueskatten er høj eller lav i samfundet. I øvrigt har jeg forstået på bemærkningerne, der faldt for nogle år siden, at også mange socialdemokrater syntes, at formueskatten principielt var en dårlig skatteform, som man i og for sig nok ville afvikle, hvis man kunne få noget andet til gengæld. Det gælder måske ikke mere, eller måske synes man, at det, man har fået til gengæld, ikke er noget værd. I hvert fald synes det på det sidste, som om man nu ønsker, at regeringen skal skærpe formuebeskatningen.

Hr. Grünbaum var inde på spørgsmålet om B-skatteydernes ligning. Det er jo en diskussion, vi har ført praktisk talt hele den sidste folketingssamling, og derfor vil jeg skåne folketingets medlemmer for at tage diskussionen op ved denne lejlighed. Det får vi vel også nok lejlighed til, når vi kommer ind på den økonomiske politik, for der var ligesom toner også i oppositionens indlæg, der berørte den økonomiske politik, som vi kommer til at drøfte på fredag, idet man siger: nu vil man gennemføre en momsforhøjelse, og den vil man fritage de selvstændige for, mens andre sagde, at det faktisk er skattesnyderne, man vil fritage, dem vil man give tilskud i stedet for. Sådan er det jo ikke. Det er ikke således, at alle selvstændige erhvervsdrivende, enhver arbejdsgiver her i landet, ethvert aktieselskab, enhver virksomhed er en skattesnyder. Lad os da ikke prøve på at nå frem til så grove distinktioner, at på den ene side har vi de hæderlige og ærlige lønmodtagere, som tilfældigvis ikke kan snyde i skat, men som heller aldrig kunne drømme om at gøre det, og på den anden side har vi de selvstændige erhvervsdrivende, som ikke er inde under det samme system og selv skal opgive

deres indtægt og har lidt friere spillerum, og det er nogle røvere alle sammen. Sådan er det jo ikke. Der findes dog sikkert masser af selvstændige erhvervsdrivende, som ikke snyder i skat, og der findes vel også en og anden lønmodtager, som snyder, hvor han kan komme af sted med det. Det er dog vist ubestrideligt. Jeg tror, det var det ærede medlem hr. Erhard Jakobsen, der engang sagde, at der snydes her i landet efter evne, og det tror jeg er nogenlunde rigtigt. Det er beklageligt, at det er sådan, men det er nogenlunde rigtigt. Det er altså ikke noget, som hører den ene befolkningsgruppe til, der er moralsk mere forfalden end den anden befolkningsgruppe — lad os ikke stille det sådan op. Men der er nogen, der har større evne til at snyde, end andre har, og derfor må vi naturligvis have kontrol og ligningseffektivitet; det tror jeg vi alle sammen er sympatisk indstillet over for, og jeg håber, vi også kan få de bevillinger igennem her i det høje ting, der er nødvendige, for at vi kan få et mere effektivt ligningsapparat.

Hr. Sigsgaard var jo hæs, som han selv erklærede; jeg vil ikke sige, at det kunne man høre på ham, men det bar hans tale præg af. Han sagde, at man skulle ikke have mere snak udenom, og så talte han i en halv time, hvor han faktisk sagde det, som han jo har sagt til os så mange gange om sit syn på skatteundragelserne. Jeg skal ikke komme med flere bemærkninger til hr. Sigsgaard, for det kunne provokere ham til at få slidt endnu mere på stemmebåndene, og det ville være sørgeligt. Jeg må derfor tage det hensyn til ham, at jeg ikke kommer nærmere ind på hans betragtninger.

Fru Hanne Reintoft var inde på, at regeringen her tog med nænsom hånd på skattesnyderne, og nævnte spørgsmålet om investeringsfondshenlæggelser og den trafik, som Handelsbanken drev og oplyste om i en pjece, man havde sendt ud om, hvornår man skulle henlægge beløb til investeringsfonde, og fru Hanne Reintoft spurgte, om det var sket med min mellemkomst, at man lavede den slags skatteundragelser. Nu er bestemmelserne i investeringsfondsloven vedtaget af dette ting, og de muligheder, den giver, er de muligheder, som dette ting, lovgivningsmagten, har bestemt. Det, som fru Hanne Reintoft anførte, var ikke nogen administrativ bestemmelse, som en eller

[Finansministeren.]

anden finansminister på et eller andet tidspunkt har gennemført, det var noget, der direkte står i den lovgivning, som folkettinget har vedtaget, vedtaget på forslag af en socialdemokratisk finansminister for mange år siden. Det er en lovgivning, som er blevet rost meget, også af andre end selvstændige erhvervsdrivende, nemlig investeringsfondenhenlæggelsesloven og afskrivningsloven, som kom samtidig i 1957. Derfor synes man ofte, at det er lidt forkert, at medlemmer af tinget kritiserer en regering for, at den ikke stiller forslag om at ændre en lov, som folkettinget har vedtaget. Er man som medlem af folkettinget utilfreds med en lov, kan man stille forslag om at ændre den, men man kan ikke kritisere en minister for, at han administrerer i overensstemmelse med loven.

Det var de bemærkninger, som de ærede ordføreres indlæg gav anledning til, og jeg vil gerne sige, at jeg på regeringens vegne må anbefale, at man stemmer imod den af hr. Ømann foreslåede dagsorden ud fra de grunde, jeg allerede har anført.

Formanden: Efter anmodning skal jeg her afbryde forhandlingen og udsætte mødet. Det genoptages kl. 17.15.

Mødet udsat kl. 16.58.

Mødet genoptaget kl. 17.15

Forhandlingen genoptoges.

Ordføreren for forespørgerne (Ømann): Jeg kan passende begynde med at udtrykke min tilfredshed med, at der fra alle sider i tinget er en klar stillingtagen imod skattesnyderiet. Men når det så kommer til stykket, om man skal støtte dem, der bliver snydt, eller dem, der snyder, når man kommer til spørgsmålet om, med hvilken kraft

man skal drive kampen imod skattesnyderiet, ja, så er det alligevel sådan, at mange af indlæggene her minder om det, man kalder repressiv tolerance.

Hr. Grünbaum var inde på en ting, som jeg med vilje har holdt uden for forespørgslen, nemlig spørgsmålet om selve skattereglerne, om det, som jeg plejer at kalde det legale skattesnyderi, afskrivningsfiduserne og herunder det særlig forargelige forhold vedrørende afskrivning på de såkaldte co-ster. Jeg har bemærket mig finansministerens positive bemærkning herom, at det var et spørgsmål, det var værd at se på, men tilbage står rigtignok, at denne regering som et af sine første skridt gennemførte de overdrevne afskrivninger på bindende kontrakter og på varelagre, afskrivninger, der deles ud som skattebegunstigelser uden noget som helst formål, hvad angår landets industrielle opbygning, hvad angår struktureringen af vort lands fremtidige industri.

Hr. Grünbaum var også inde på spørgsmålet om repræsentation. Ja men det vrimer jo med ideer, som man kan tage op. Jeg synes, man passende — og jeg synes, tiden er inde til det — kunne overveje en skat på repræsentation og for den sags skyld også på visse former for reklame.

Der er andre af vore materielle skatteregler, som vi har forsømt at overveje nøje for at se, om de nu også er samfundsmæssigt forsvarlige. Jeg kan her pege på indekstrakterne. I 1981 vil indekstillaeggene komme op på 130 mill. kr. i udgift for staten, og derefter vil de vokse meget, meget stærkt, således at staten kommer op på en ydelse af 3 milliarder kr. efter år 2000, jeg tror, det er år 2005.

Lad mig dernæst sige et par samlende ord om spørgsmålet om værdistigningen, for det var jo noget, man ikke kom særlig meget ind på. Fra regeringspartierne side var man overbevist om, at dette felt i og for sig var dækket tilstrækkeligt af lovgivningen. Må jeg så ikke have lov at spørge om, hvordan det kan gå til, at der årligt er formuestigninger på 57 milliarder kr., men den beskat-

[Bmann.]

ning, man har for at inddrage formuegevinster, vel kun indbringer omkring $\frac{1}{2}$ milliard kr. om året. Hvordan i alverden finder man overensstemmelse mellem disse to tal, således at man kan hævde, at området er dækket af beskatningsregler? Det er det ikke . . .

Formanden: Der må være mere ro.

Ordføreren for forespørgerne (Ømann): Det er kun glædeligt, at emnet, som vi her behandler, afføder en så levende debat.

Der kan altså ikke være rimelighed i at påstå, at dette område er dækket af skatte-lovgivningen.

Der er mange muligheder. Der er ingen, der siger, at man skal inddrage samtlige værdistigninger. Der er ingen, der siger, at man skal vælte sig ud i praktiske vanskeligheder for at få disse værdistigninger inddraget. Der er tale om, at der kunne komme betydelige midler ind bare ved at skumme fløden relativt let. Det fremgår af de tal, jeg har nævnt, og jeg begriber ikke, at regeringen ikke har været inde på disse tanker om en forhøjet formueskat, om forhøjede grundskatter.

Hr. Jens Foged var inde på, at der var en forskel i tonen, en forskel, hvad angår ansvar, på min forelæggelse og andres. Jeg ved ikke, hvorfor man kan sige, at jeg ikke føler ansvar. Ansvar over for hvem? Jeg føler et ansvar over for dem, der dyrt skal betale, hvad andre snyder i skat. Jeg føler også et ansvar over for landets økonomi og over for valutasituationen. Så jeg synes ikke, at disse bemærkninger om ansvar er velanbragte, medmindre hr. Jens Foged med ildhu går ind for foranstaltninger, ekstra foranstaltninger, til bekæmpelse af skattesnyderiet.

Det var også, ligesom repræsentanten for det radikale parti, hr. Helge von Rosen, ville bagatellisere skattesnyderiet ved at anstille kritik af de beregninger, der er foretaget over omfanget af skattesnyderiet. Ja men vi ved jo alle sammen, at det er uhyre stort; dette skattesnyderi, og derfor er det ikke værd at spille tid og energi på at beregne nøjagtigt, hvor meget det andrager. Der er virkelig nok at tage fat på. Det viser sig tydeligt gennem de krydsrevisioner, som også hr. Sigsgaard var inde på.

Jeg vil gerne sige med hensyn til finansministerens bemærkninger, at der var jo ikke meget nyt i det andet indlæg, som jeg ikke tog stilling til i første omgang. Der var dog et par punkter.

Finansministeren påpegede, at han ikke direkte har noget med ligningen at gøre. Det er rigtigt, men finansministeren har dog indirekte uhyre meget med ligningen at gøre. Finansministeren har departementet og hele personalepolitikken under sig, og han skal vel være den ordnende og drivende kraft i de foranstaltninger, der allerede er sat i værk, og er vel også den, der har det i sin hånd at fremskynde disse foranstaltninger.

Der var en bemærkning, som var ret polemisk vendt imod mig, angående bortfaldet af revisorernes tillæg. Det må jeg gøre klart. Naturligvis er jeg i lønningsrådet gået ind for, at disse tillægsordninger skal afskaffes. Men når man på et specielt område derved umuliggør ansættelsen af det tilstrækkelige antal revisorer, ja, så må man uden at bryde den principielle vedtagelse om tillæggenes bortfald, som gælder for hele tjenestemandsområdet, sørge for at sætte noget andet i stedet, en indordning på et andet løntrin, i hvert fald en højere lønning, som kan tiltrække de pågældende, og det synes jeg man burde stille forslag om at gøre ufortøvet, uden at man slår det principielle grundlag for honorartillægsrevisionen i stykker. Det kan forhåbentlig gøres, for ellers står vi jo over for et problem, som er uløseligt.

Hvad stikprøverne angår, skal min antydede metode ikke tages særlig højtideligt. Det, man skal sørge for, er, at nogle undersøges til bunds. Det kan kun blive nogle få her i de første år, hvor kapaciteten er ringe, men det skal være således, at alle ved, at turen med sikkerhed kommer til dem. Det er denne forvisning om, at man før eller senere kommer ud for en tilbundsående undersøgelse, der i andre lande har vist sig at være uhyre effektiv.

Finansministeren var inde på nogle betragtninger over snyderiets fordeling på lønmodtagere og erhvervsdrivende og bemærkede, at man snød efter evne. Ja, det kan jeg da i og for sig godt godtage. I mit indlæg her var der heller ikke nogen diskrimination med hensyn til bekæmpelse af skattesnyderiet mellem lønmodtagere og andre. Jeg synes, det eneste holdbare stand-

[Ømann.]

punkt i denne sag er, at man skal opgive, hvad man har tjent, men i øvrigt er der da undersøgelser, undersøgelser fra det økonomiske råds formandskab, som antyder, at mens lønmodtagerne har evne til at snyde 6-7 pct., har andre befolkningsgrupper evne til at snyde sådan cirka det dobbelte. Det er det, der skal være vor ledestjerne i denne sag, og det er det, der er afgørende for, hvem kampen mod skattesnyderiet gavner, og hvilke befolkningsgrupper der kan formodes relativt ikke at være særlig interesseret i det.

Må jeg så sige om den foreslåede dagsorden, at når jeg overhovedet tager ordet pengeombytning i min mund, er det for at markere, at vi har forelagt denne tanke for regeringen, og at vi har gjort det under den dybeste diskretion, således at det kun var ganske få i vor gruppe, der anede noget om det. Vi har givet regeringen rigelig tid til at overveje denne idé, der skulle være som himmelsendt i den nuværende situation, hvor jeg synes det ville have været rigtigt at lade den ledsage f. eks. det oplæg, som man kom med om inddragning af dyrtidsportioner. Det var en ting, som kunne have tjent til at afbalancere det, som man fra regeringens side med en forkert betegnelse har kaldt indkomstpoltik. Vi ved, at regeringen ikke ville vide af en sådan foranstaltning, ikke ville benytte sig af ideen. Jeg anser det for nødvendigt at tilkendegive dette over for folketinget og over for den danske befolkning. Jeg ønsker — der er politik i denne sag — vandene delt, så den del af befolkningen, der ikke vil vide af pengeombytning og hård indsats imod skattesnyderiet, kan stemme på regeringen, mens de, der synes, at pengeombytning skal være en mulighed, må stemme på andre partier.

Jeg imponeres ikke særligt over, at folk siger, at når dette nu er nævnt, så er ideen ødelagt for tid og evighed. Naturligvis er den da ikke det. For øvrigt kan man jo føje til, vil det overhovedet være muligt, hvad der var muligt i 1940'erne, at forberede en pengeombytning i fuld hemmelighed? Jeg har mine tvivl. Forholdene er så ganske anderledes.

Ja, det kunne selvfølgelig overvejes at ændre ordlyden af dette dagsordensforslags tekst, så man tog ordet „pengeombytning“

ud, men jeg kan ikke se, at det gør sagen værre eller bedre. Nu har det jo været nævnt, og jeg har gjort det lidt med vilje, jeg har gjort det med denne bestemte hensigt. Jeg må altså anmode om, at man stemmer for det stillede dagsordensforslag.

Grünbaum: Jeg vil gerne takke finansministeren for hans tilsagn om at tage spørgsmålet om coasterafskrivningerne op til undersøgelse. Jeg tror, det er virkelig påkrævet, at man får kigget på spørgsmålet, og det er formentlig reglerne, der skal laves om.

Jeg vil også takke for tilsagnet om, at vi nu meget snart hører noget om problemet de skattefrie millionærer.

Jeg var lidt ked af den måde, finansministeren tog mine bemærkninger om standardregnskaberne på, altså mine bemærkninger om, at finansministeren i kontrolloven nu har bemyndigelse til at opstille bestemte krav til de skattemæssige regnskabers førelse og også til at lave standardregnskaber for de forskellige erhverv, hvis finansministeren vil gøre det. Finansministeren synes jeg, tog lidt tungt på det. Det var ikke min mening, at jeg ville jage finansministeren. Jeg har udtrykkelig heroppefra sagt, at jeg mener ikke, man kan rette bebrejdelser mod finansministeren på det område, der hedder ligningen. Denne regering har loyalt videreført det reformarbejde, som den tidligere regering satte i gang på alle de forskellige områder, som både finansministeren og jeg har omtalt. Det har jeg også sagt. Så det må være svipset lidt for finansministeren i den forbindelse.

Jeg vil endnu en gang henstille til finansministeren, at han kigger på spørgsmålet om disse regnskabsmæssige problemer. Jeg er helt klar over, at det ikke er noget, der kan klares fra den ene dag til den anden, men det er et af de punkter, man virkelig kan sætte ind på, og jeg tror, at alle vil være tjent med det. Man ville kunne få en betydelig bedre ligning her i landet, hvis der var sådanne standardiserede regnskaber, regnskaber, som man altså skulle føre i en ganske bestemt form.

Nej, det, som jeg særlig kritiserede finansministeren og regeringen for, var den skattepolitik, der har været ført. Så kan finansministeren sige, at det har ikke noget

[Grünbaum.] med skatteundragelser at gøre. Men sådan opfatter befolkningen det ikke. Det er alle disse urimelige regler i vor skattelovgivning, som folk også tager med, når man diskuterer skatteundragelserne, og jeg mener, det er en betydelig skatteunddragelse, denne regering har gennemført, meget betydelig, når finansministeren har nægtet at bruge kildeskattelovens § 54 til at få lignet B-skatteyderne på linje med A-skatteyderne. Det drejer sig jo om måske 1½ milliard kr., og det er måske en af grundene til, at man ikke kan få hold på den økonomiske situation, vi har i øjeblikket.

Jeg kunne godt gentage alle de andre ting, jeg har nævnt i den forbindelse, men det vil jeg ikke gøre. Vi kan jo også diskutere det ved en anden lejlighed. Jeg mener, at regeringen har svigtet i skattepolitikken. Det har været klassepolitik, man har ført på nogle af de her nævnte områder.

Med hensyn til SF's forslag til dagsorden sagde hr. Ømann noget om, at nu ønskede man vandene delt; nu skulle man se, hvem der var sorte, og hvem der var hvide. Det må vi jo bøje os for, og så må vi også bøje os for den vurdering, som hr. Ømann vil anlægge. Jeg vil sige, at vi, som jeg allerede har sagt det i mit første indlæg, er meget enig i det, som SF her har foreslået i den første del af dagsordenen om selve ligningen, og det kunne vi for så vidt godt stemme for, hvis man satte punktum efter ordet „ligningskontrol“. Men hvis man vil sætte en spekulationsbølge i gang, så skal folketinget vedtage den dagsorden, der er stillet forslag om her af SF. Det viser jo i sig selv, at sådan noget kan ikke lade sig gøre. Vi er sympatisk indstillet over for, at man kan bruge en pengeombytning. Man kan jo aldrig sige, hvornår man skal bruge den. En pengeombytning kan i givet fald indgå som en rigtig foranstaltning inden for den økonomiske politik på et eller andet tidspunkt, men det er ikke noget, man kan proklamere, det er noget, man må gøre, når tiden er moden til det. Sådan ser vi på det, og derfor mener vi, det er et forslag til dagsorden, som det ikke er rimeligt at vedtage her i tinget. Vi vil altså ikke være med til det, og vi må på det foreliggende grundlag undlade at stemme.

Asger Jensen: Som jeg sagde før, kunne det dagsordensforslag, som er stillet af hr. Ømann, ikke tages alvorligt. Derimod sagde jeg, at jeg for min part i hvert fald helt kunne godtage finansministerens redegørelse og tage den til efterretning. Jeg skal derfor tillade mig at fremsætte følgende forslag om motiveret dagsorden på hr. Jens Fogeds, hr. Helge von Rosens og egne vegne:

„Idet folketinget tager finansministerens redegørelse til efterretning, går tinget over til næste punkt på dagsordenen.“

Formanden: Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (se ovenfor). Jeg skal lade også dette forslag indgå i forhandlingen.

Hanne Reintoft: Man kan jo godt blive lidt forundret, når man hører, hvor meget den forhenværende finansminister og en nuværende finansminister egentlig ved om skattesnyderi. Når man ved, hvad de to herrer ved, hvor uendelig mange muligheder der er for at snyde i skat, skulle det faktisk kunne danne oplægget til, at man unddrog sig dette skattesnyderi.

Så sagde finansministeren, at man jo ikke kunne dele folk i sorte eller hvide. Jo, folk, der snyder i skat, dem kan man faktisk betegne som temmelig sorte, for de snyder nemlig andre mennesker. Og det er jo sådan — hvis man nu ikke vil ind på, at det skulle være erhvervene selv — at der ligger beregninger for, at 30 pct. af byerhvervenes indtægter unddrages beskatning. Det samme kan man jo ikke komme og sige om lønmodtagerne. Men dels synes jeg, det var en meget barsk bemærkning, dels tror jeg, det er meget forkert, når det siges, at der snydes efter evne. Der snydes lige præcis efter, hvad lovgivningsmagten giver mulighed for at snyde, og for øjeblikket er det finansministeren, der er udøver af denne lovgivningsmagt og altså har ansvaret for, at dette ophører. Og når jeg spørger finansministeren, om loven om investeringsfond er rimelig, kan man da ikke bare sige, at det må den være, når den er vedtaget af folketinget i 1957. Jeg kunne da godt begynde at fremsætte forslag om ændring af alle love her i Danmark, for jeg finder de fleste af

[Hanne Reintoft.]

dem temmelig slette, men man må dog kunne forlange af en regering, at den har en holdning til de forskellige love, og spørge den udøvende minister, om ministeren finder den lov rimelig, og så ikke bare få en henvisning til, at når det var rimeligt i 1957, så finder ministeren det også rimeligt i dag.

Må jeg så lige sige til sidst: Jeg er glad for, at SF har fastholdt sit forslag om pengeombytning. Det er en ting, der vil være rimelig i den nuværende situation, og man kan jo også høre af de argumenter, der er kommet frem, at det, man vil, faktisk er at beskytte de sorte penge. For finansministeren argumenterer med, at det ikke er nødvendigt, ved at sige, at de er sikkert omsat i forbrug, i møbler, tæpper osv., og altså er der ingen grund til at lave pengeombytning. Den forhenværende finansminister siger, at det vil sætte en vældig spekulationsbølge i gang, for der er nok en hel masse penge, så af den grund går det ikke at lave pengeombytning. Derfor kunne det være, at det var på sin plads at gøre det, men vedtager man regeringspartierne dagsordensforslag, er det i hvert tilfælde at give frit slag for videre skattesnyderi.

Hermed sluttede forhandlingen.

Forslaget om motiveret dagsorden af Asger Jensen, Jens Foged og Helge von Rosen (se sp 5746).

vedtoges med 69 stemmer mod 12; 36 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Hermed bortfaldt det af *Ømann* fremsatte forslag om motiveret dagsorden (se sp. 5702).

Hermed sluttede forespørgslen.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Valg af 1 medlem til udetillægsnævnet (i stedet for medlem af folketinget Lindegård Rasmussen).

(Jfr. tidenden sp. 5575).

Valgt blev: *Erik Hansen* (Ålborg amt).

Formanden: Der er ikke mere på dagsordenen.

I henhold til lov om revisionen af statsregnskabet, jfr. beslutning af folketinget om valget af statsrevisorer og disses virksomhed, vil der være at foretage valg af 5 statsrevisorer og 5 stedfortrædere for tiden fra 1. oktober 1970 til 30. september 1974.

Medlem af folketinget Arne Christiansen har meddelt mig, at han ønsker til ministeren for offentlige arbejder at stille følgende spørgsmål:

„Vil ministeren gennemføre en ændring af luftfartsvæsenets beføjelser, således at havariudredninger i fremtiden henlægges til en uvildig kommission og ikke som nu foretages af samme institution, som har ansvar for sikkerhedstjeneste, tilsyn med materiel, personer m. v.?“

Spørgsmålet vil blive optaget på dagsordenen for tingets førstkommande spørgetid.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 14. maj, kl. 13 med følgende dagsorden:

1) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov for Færøerne om invalidepension m. v. (Ændring af fradragreglerne m. v.).

2) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov for Færøerne om folkepension. (Ændring af fradragregler m. v.).

3) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov for Færøerne om offentlig forsorg. (Om hjælp til enlige forsørgere, til handicappede børn i hjemmet og om hjemmehjælp).

4) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov for Færøerne om børnebidrag til enlige forsørgere m. v. (Om ændring af administrationen og udvidet adgang til børnebidrag).

5) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov for Færøerne om børneforsorg. (Om dagplejefor midling, ændrede refusionsregler m. v.).

[Formanden.]

6) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om boligsparekontrakter.

7) *Første behandling af:*

Forslag til lov om særlig ydelse til personer, som oppebærer invaliditetserstatning i form af en årlig rente i henhold til lov om erstatning til besættelsestidens ofre [af Hanne Reintoft].

8) *Første behandling af:*

Forslag til folketingsbeslutning vedrørende garanti imod udlevering af Leroy Eldridge Cleaver til USA [af Kjær Rasmussen og Sigsgaard].

Mødet hævet kl. 17.41.

94. møde.

Torsdag den 14. maj kl. 13.

Formanden: Socialudvalget har afgivet tillægsbetænkning over forslag til lov om styrelse af sociale og visse sundhedsmæssige anliggender, forslag til lov om ændring af lov om forsorgen for åndssvage og andre særlig svagtbegavede. (Vedrørende forsorgens administration m. v.), forslag til lov om ændring af lov om revalidering. (Vedrørende den centrale administration m. v.) og forslag til lov om ændring af lov om børne- og ungdomsforsorg. (Vedrørende den lokale og centrale administration). Eksemplarer er omdelt.

Udvalget angående forslag til lov om projektering af en ny fast forbindelse over Storstrømmen med tilsluttende motorvejsanlæg har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer vil blive omdelt.

Indfødsretsudvalget har afgivet betænkning over forslag til lov om indfødsrets meddelelse. Eksemplarer vil blive omdelt.

Fra udenrigsministeren er fremsendt beretning til folketinget angående De Forenede Nationers 24. generalforsamling. Beretningen vil blive optaget i Folketingstidende tillæg B. Eksemplarer er omdelt.

Jeg skal her afbryde mødet og udsætte det til kl. 13.08.

Mødet udsat kl. 13.03.

Mødet genoptaget kl. 13.08.

Den første sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om ændring af lov for Færøerne om invalidepension m. v. (Ændring af fradragreglerne m. v.).

(Anden behandling af lovforslaget (nr. 152) findes i tidenden sp. 5500).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget
vedtoges enstemmigt med 149 stemmer.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om ændring af lov for Færøerne om folkepension. (Ændring af fradragregler m. v.).

(Anden behandling af lovforslaget (nr. 153) findes i tidenden sp. 5500).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget
vedtoges enstemmigt med 150 stemmer.